

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.145/21/2023.

A tanács tagjai: Dr. Fáry Zoltán közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Söpkéz Gusztávné közbeszerzési biztos, Dr. Puskás Sándor közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
Budapest, Riadó u. 5.

A hivatalbóli kezdeményező képviselői: Dr. Simon Enikő, Dr. Bakos Balázs, Dr. Fabó László felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadók
KRID: 341768375

Az I. r. ajánlatkérő: MÁV Magyar Államvasutak Zrt.
Budapest, Könyves Kálmán krt. 54-60.

A II. r. ajánlatkérő: MÁV-START Vasúti Személyszállító Zrt.
Budapest, Könyves Kálmán krt. 54-60.

A III. r. ajánlatkérő: MÁV Szolgáltató Központ Zrt.
Budapest, Könyves Kálmán krt. 54-60.

A IV. r. ajánlatkérő: Záhony-Port Záhonyi Logisztikai és
Rakománykezelési Szolgáltató Zrt.
Záhony, Európa tér 12.

Az V. r. ajánlatkérő: MÁV KfV Központi Felépítményvizsgáló Kft.
Budapest, Péceli u. 2.

Az ajánlatkérők képviselője: Dr. Csapláros Diána kamarai jogtanácsos, MÁV Szolgáltató Központ Zrt. (Budapest, Könyves Kálmán krt. 54-60.)
KRID: 14130179

A kérelmezett: Mercarius Flottakezelő Kft.
Budapest, Komáromi út 36-38.

A kérelmezett képviselője: Támis Norbert felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó, Target Consulting Tanácsadó és Szolgáltató Kft. (Budapest, Benedek Elek u. 11. 3.em. 35.)

A szerződés tárgya: Keretszerződés: MÁV-csoport (MÁV Zrt. és meghatározott leányvállalatai) részére közúti gépjárműpark tartós bérlete és teljes körű flottarendszerű üzemeltetése

A közbeszerzés becsült értéke: 11.120.101.298.-Ft

A szerződés eredeti és módosított értéke: 13.872.018.720.-Ft és 21.968.603.045.-Ft

A jogorvoslással érintett szerződésmódosítások értéke: 1.745.122.158.-Ft és 1.843.056.083.-Ft, összesen 3.588.178.241.-Ft

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T –ot.

A Döntőbizottság a hivatalbóli kezdeményezés és a jogorvoslati eljárás hivatalbóli kiterjesztése alapján megállapítja, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett megsértették a közszolgáltatók közbeszerzéseire vonatkozó sajátos közbeszerzési szabályokról szóló 307/2015. (X. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 22. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontjára tekintettel a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 141. § (8) bekezdés első mondatát.

A Döntőbizottság a jogsértésre tekintettel az ajánlatkérőkkel szemben fejenként 10.000.000.-Ft, azaz fejenként tízmillió forint, összesen 50.000.000.-Ft, azaz ötvenmillió forint, a kérelmezettel szemben 5.000.000.-Ft, azaz ötmillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság megállapítja, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett által 2017. július 19-én kötött keretszerződés 2022. november 30-án és 2023. május 31-én létrejött 4. és 5. számú módosítása nem semmis, melyre tekintettel az ajánlatkérőkkel szemben fejenként további 10.000.000.-Ft, azaz fejenként további tízmillió forint, összesen 50.000.000.-Ft, azaz ötvenmillió forint, a kérelmezettel szemben pedig további 5.000.000.-Ft, azaz ötmillió forint bírságot szab ki.

A Döntőbizottság felhívja az ajánlatkérőket és a kérelmezettet, hogy a bírságok összegeit a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzési Hatóság Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01040360-00000000 számú központosított beszédési számlájára átutalással teljesítsék.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérők a Kbt. Második Rész XV. fejezet szerinti, uniós értékhatárt meghaladó, nyílt közbeszerzési eljárást indítottak „Keretszerződés: MÁV-csoport (MÁV Zrt. és meghatározott leányvállalatai) részére közúti gépjárműpark tartós bérlete és teljes körű flottarendszerű üzemeltetése” tárgyban 2016. december 30. napján. Az ajánlati felhívás 2017. január 3. napján került közzétételre az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2017/S 001-000906 számon. A felhívás I.2) pontja rögzítette, hogy a „szerződés közös közbeszerzés formájában valósul meg”, a felhívás II.2.7) pontja szerint a keretszerződés időtartama 48 hónapban került rögzítésre, „mely meghosszabbítható. A meghosszabbításra vonatkozó lehetőségek: Ajánlatkérő a Keretszerződés hatálybalépésétől számított 48 naptári hónap utolsó napjáig rendelhet meg gépjárműveket úgy, hogy Egyedi Bérleti Szerződés (továbbiakban: EBSZ)

megkötését kezdeményezi. A Keretszerződés alapján, a megrendelt gépjárműre vonatkozó EBSZ - függetlenül attól, hogy a Keretszerződés hatályának fennállta alatt mikor jön létre - a gépjármű Ajánlatkérő részére történő átadásától számított 48 hónapig, vagy - ha ez korábbi - az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény eléréséig hatályos.” A felhívás II.2.13) pontja szerint a közbeszerzés európai uniós alapokból nem finanszírozott. A felhívás VI.3.12) pontja az alábbiakat tartalmazta: „Aj.kérő tájékoztatja az aj.tevőket, hogy a jelen közbeszerzési eljárás lezárásaként megkötendő szerződést a MÁV Csoport alábbi tagjai írják alá szerződő félként: MÁV Zrt., MÁV-Start Zrt., MÁV SZK Zrt., MÁV KfV Kft., Záhony-Port Zrt.”

2. A módosított ajánlattételi határidő lejártáig, 2017. március 3. napján 10:00 óráig 4 db ajánlat került benyújtásra. Az ajánlatkérők a közbeszerzési eljárást a 2017. július 3. napján megküldött írásbeli összegezésükben eredményessé nyilvánították és nyertesként a kérelmezettet jelölték meg. A Közbeszerzési Értesítő 2017/135 számában, 10687/2017 iktatószámom 2017. augusztus 4. napján közzétett eljárás eredményéről szóló tájékoztató II.1.7) pontjában a beszerzés végleges összértéke 13.872.018.720.-Ft-ban került rögzítésre.

3. Az ajánlatkérők és a kérelmezett által 2017. július 19. napján megkötött keretszerződésben (a továbbiakban: keretszerződés) az alábbi előírások is szerepeltek:

„1.3. A Bérlok a Keretszerződés hatálybalépésétől számított 48. naptári hónap utolsó napjáig rendelhetnek meg gépjárműveket, oly módon, hogy – a jelen Keretszerződés 2. pontja szerint – EBSZ megkötését kezdeményezik. Az EBSZ – a függetlenül attól, hogy a Keretszerződés hatályának fennállta alatt mikor jön létre – a gépjármű Bérlok részére történő átadásától számított 48 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (személygépjárművek futásteljesítménye: 180.000 km, haszongépjárművek futásteljesítménye: 240.000 km – a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos. A Meghatározott Maximális Futásteljesítményt elért gépjármű – új EBSZ megkötése mellett – a Keretszerződés időbeli hatálya alatt a Bérlok igénye szerint tetszőleges számban új járműre kicserélhető, de a csere keretében átadott új gépjármű az 1.2. pont szerinti mennyiséget csökkenti.

Az 1.2 pontban rögzített mennyiségi és a fenti szabály alapján a Felek rögzítik, hogy a Bérlok lehívási kötelezettsége teljesítettnek tekintendő abban az esetben, ha az 1352 darab jármű, mint alapmennyiség vonatkozásában 48 hónap időtartamra vagy – ha ez korábban bekövetkezik – a Meghatározott Maximális Futásteljesítmény eléréséig EBSZ-szel rendelkeznek, vagy egyébként a jelen Keretszerződés rendelkezéseivel összhangban került a jogviszony megszüntetésre.

1.7. A Bérlok által igényelt, az 1. sz. mellékletben részletezett műszaki tartalom szerint meghatározott új gépjárműve(ke)t Bérbeadó köteles legkésőbb az adott gépjárműre vonatkozó EBSZ Gépjármű megrendelő lap (2/a. sz. melléklet) Bérlok által történő aláírásától számított 150 napon belül tartós bérleti konstrukció keretében, flottarendszerű üzemeltetési szolgáltatással Bérlok részére bérbe adni és Bérlok köteles a Bérbeadó által forgalomba helyezett és közúti közlekedésre alkalmas állapotban átadott gépjárműveket azok átadásától kezdődően számított 48. hónap végéig, vagy ezen időtartamon belül az EBSZ-ben meghatározott Futásteljesítmény eléréséig bérbe venni. Felek rögzítik, hogy a Keretszerződés hatálya alatt az alap- és az opcionális mennyiségre tekintettel egyidejűleg legfeljebb 1.690 db EBSZ lehet hatályban.

9. A bérlet megszűnése

9.1. A jelen Keretszerződés megszűnik

- az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével (a hatálybalépést követő 48. hónap utolsó napján),

- vagy a határozott idő eltelte előtt, ha a Bérlok valamennyi, az 1.2. pont szerint kötelezően lehívni vállalt 1.352 db gépjárműre EBSZ-t kötöttek és az összes, lehívott gépjármű az EBSZ-ben foglalt határidőben szabályosan visszaadásra került a Bérbeadó részére a Meghatározott Maximális Futásteljesítmény elérésére tekintettel (és a 9.4. pont szerinti megszüntetési lehetőséget is figyelembe véve) oly módon, hogy a visszaadott gépjárművek helyett a Bérlok új gépjármű átadását új EBSZ-ben nem kezdeményezték.

továbbá megszüntethető

- a Felek Kbt.-ben foglaltaknak megfelelő közös megegyezésével,
- vagy a másik fél egész Keretszerződésre kiható súlyos szerződésszegésére alapított rendkívüli felmondással, ideértve különösen, de nem kizárólag a Keretszerződés időbeli hatálya alatt legalább 135 db EBSZ rendkívüli felmondása esetén, valamint a 9.7.1. és 9.7.2. pontokban meghatározott esetekben.

9.2. Az Egyedi Bérleti Szerződés megszűnik

- az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével (a gépjármű Bérloknak történő átadását követő 48 hónap elteltével),
- az adott gépjármű jogilag vagy fizikailag megsemmisül, totálkárossá válik vagy ellopják,
- vagy a határozott idő eltelte előtt, ha a gépjármű elérte a vonatkozásában Meghatározott Maximális Futásmennyiséget és erre figyelemmel a Bérlo részéről a Bérbeadónak visszaadásra kerül,

továbbá megszüntethető

- a Felek közös megegyezésével,
- vagy a másik fél súlyos szerződésszegésére alapított rendkívüli felmondással az adott gépjármű vonatkozásában, ha a súlyos szerződésszegés egy adott gépjármű vonatkozásában áll fenn és az EBSZ erre figyelemmel a szerződésszegést elszenvedő fél által rendkívüli felmondással felmondásra kerül.
- az egyes járművekre vonatkozó Egyedi Bérleti Szerződéseket rendes felmondással a futamidő alatt a Bérbeadó nem, a Bérlok pedig szankciómentesen csak a 9.4. pontban meghatározott mértékig, azon felül a 8.4.6. pontban meghatározott kötbérek megfizetése mellett szüntethetik meg.”

4. A keretszerződést az ajánlatkérők és a kérelmezett öt alkalommal módosították, valamennyi szerződésmódosítás tekintetében a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontja szerinti jogalapot is megjelölték. A szerződésmódosítások során a szerződő felek kizárólag a teljesítés időtartamát hosszabbították meg és azzal összefüggésben a szerződéses értéket módosították. Az első szerződésmódosításra 2021. július 30-án került sor, ekkor a teljesítés időtartama 48 hónapról 54 hónapra, a szerződéses érték 13.872.018.720.-Ft-ról 15.562.671.002.-Ft-ra módosult. Az 1. számú szerződésmódosítás tárgyában az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2021. szeptember 21-én a 2021/S 183-4761810. iktatószámom közzétett hirdetményben az alábbiak is szerepeltek:

„A MÁV Zrt. és leányvállalatai (a továbbiakban: Ajánlatkérő) működésüket, valamint a működéshez, közszolgáltatói tevékenység ellátásához szükséges beszerzéseiket az elfogadott üzleti terv alapján, a rendelkezésre álló források függvényében tervezik és végzik. Ajánlatkérő flottakezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződése a 2021. évben lejár, amelyre tekintettel az új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás előkészítésének megkezdése iránt már a jelenlegi tartósbérleti és üzemeltetési szolgáltatások a lejártát megelőzően egy évvel intézkedett. Az új közbeszerzési eljárás előkészítése során Ajánlatkérő olyan körülményeket tapasztalt, amelyet ez eredeti szerződés megkötésének időpontjában nem láthatott előre. Új flottakezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötése új gépjárművek üzembe állításával

jár. Ajánlatkérő előzetes tapasztalatai és kalkulációi, illetve az elmúlt évtizedekben rögzült piaci helyzet alapján az új gépjárművek szállítása a megrendeléstől számított 3-4 hónapos időtartamot vesz igénybe. A szerződéskötés óta eltelt időszakban, különösen a 2020-2021. években tapasztalható rendkívüli körülmények gazdasági hatásaként (logisztikai és gyártási nehézségek) az új személy és tehergépjárművek gyártásának ésállításának várható időtartama jelentősen növekedett. A közbeszerzési eljárás keretében végzett piackutatás szerint az új gépjárművekállításának várható időtartama a 8-12 hónapos időtartamot is meghaladhatja. A szállítási határidő fentiek szerinti - előre nem látható - rendkívüli növekedésére tekintettel az új gépjárműflotta várható szállítása túlmutat ajánlatkérő jelenlegi flottakezelési szerződésének hatályán, így a közszolgáltatói tevékenység folyamatos biztosítása érdekében a tárgyi szerződés módosítása vált szükségessé, a teljesítés időtartama vonatkozásában. Bár Ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva az új eljárás előkészítését a jelenlegi szerződésének lejártá előtt hozzávetőleg egy évvel megkezdte, az ezzel párhuzamosan előálló, fent vázolt szállítási határidőben előállt rendkívüli és időben elhúzódó helyzetre tekintettel, számolva az eljárás előkészítésének és a szükséges döntéshozatal lefolytatásának mintegy 5-6 hónapos időigényével, továbbá aállítás akár 12 hónapos időigényével, a beszerzés tényleges realizálása a fentiekre tekintettel objektíve lehetetlenül a szükséges határidőhöz képest. Amennyiben Ajánlatkérő mégis a korábban bevett gyakorlat szerinti 3-4 hónapos határidőt írná elő, úgy érvényes ajánlatra, illetve eredményes eljárásra számítani nem lehet. [...]

5. A második szerződésmódosítás 2022. január 31. napján került aláírásra, ekkor a teljesítés időtartamát 60 hónapban határozták meg, a szerződéses értéket pedig 15.562.671.002.-Ft-ról 17.253.323.284.- Ft-ra módosították. A 2. számú szerződésmódosítás tárgyában az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022. április 1-jén a 2022/S 065-170146. iktatószámom közzétett hirdetményben az alábbiak is szerepeltek:

„[...] Az új közbeszerzési eljárás előkészítése során Ajánlatkérő az 1. számú módosításban foglalt és azokon túlmutató, olyan körülményeket tapasztalt, amelyet az eredeti szerződés megkötésének időpontjában nem láthatott előre. Új flottakezelési (tartószerűleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötése új gépjárművek üzembe állításával jár, amelyek vonatkozásában a 2020-2021. években tapasztalható rendkívüli körülmények gazdasági hatásaként az új autók ára jelentősen emelkedett, az elmúlt két évben 20-25 százalékos drágulás volt megfigyelhető az új autópiacon, ami a globális chiphiányra, az emelkedő munkaerőköltségekre a koronavírus miatt megváltozott fogyasztói szokásokra, valamint a globális ellátási lánc zavaraira vezethető vissza. Az új autók árát emellett megemeli a károsanyag-kibocsátáshoz kapcsolódó szigorúbb szabályozás. Ajánlatkérő a flottakezelési (tartószerűleti és üzemeltetési) szolgáltatására vonatkozó új közbeszerzési eljárásának előkészítése során tehát a jelentős áremelkedéssel szembesült, amelyet az Ajánlatkérő működését érintő, a 2021-es évben jelentkező változások is nehezítettek (csökkenő bevételek és magasabb kiadások). Ajánlatkérő az új közbeszerzési eljárás előkészítése során a fenti tényezőket is figyelembe vette az eljárás becsült értékének a meghatározásánál, amely a korábbi évekhez képest rendkívüli emelkedést mutatott. A fenti körülmények mérlegelése és a szükséges fedezet rendelkezésre állása tekintetében új közbeszerzési eljárás megindításának és szerződés megkötésének a feltételei a 2021. évben nem voltak biztosítottak, amelyre tekintettel a jelenleg érvényes és hatályos flottakezelési (tartószerűleti és üzemeltetési) keretszerződés módosítása vált szükségessé az új szerződés megkötéséig. A hatályos szerződés módosítása által a használt gépjárművek nem kerülnek lecserélésre, így Ajánlatkérő oldalán a gépjárművek további használatából eredően jelentős költségcsökkentés érhető el egy új keretszerződés megkötéséhez képest, amely a jelen helyzetben kulcsfontosságú Ajánlatkérő

számára. A Szerződésmódosítással nem érintett rendelkezései változatlan tartalommal hatályban maradnak.”

6. A felek a szerződést harmadszor 2022. július 29. napján módosították, ekkor a teljesítés időtartama 64 hónapban, a szerződéses érték pedig 18.380.424.804.-Ft-ban rögzült. A 3. számú szerződésmódosítás (a továbbiakban: 3. sz. szerződésmódosítás) tárgyában az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2022. október 5-én a 2022/S 192-543898. iktatószámon közzétett hirdetményben az alábbiak is szerepeltek:

„[...] A jelenleg hatályos Keretszerződés megkötése óta eltelt időszakban, különösen a 2020-2021. években induló, és a 2022. évben is továbbgyűrűző, rendkívüli események (járványhelyzet és orosz-ukrán háború) által generált gazdasági hatásaként (logisztikai és gyártási nehézségek), kiemelten a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatások miatti takarékos működés és a központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében a folyamatban lévő új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám, valamint az eljáráshoz kapcsolódó fedezet jelentős mértékű felülvizsgálata és átstrukturálása volt szükséges. A fentiekben rögzített indokokra tekintettel a folyamatban lévő új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítása, valamint a tulajdonosi elrendelés értelmében új közbeszerzési eljárás megindítása szükséges, amelynek előkészítése jelenleg folyamatban van.

Az új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) eljárásra vonatkozó szerződés megkötése tehát a jelen szerződés hatálya alatt - annak módosítása nélkül - nem lehetséges. A rendelkezésre álló fedezet felülvizsgálata és ezekből kifolyólag a szakmai koncepció-műszaki tartalom módosítása is szükséges. A közszolgáltatói tevékenység folyamatos biztosításához szükséges flottakezelés tehát csak Ajánlatkérő jelenlegi flottakezelési szerződésének ismételt módosítása útján biztosítható. A hatályos szerződés módosítása által továbbá a használt gépjárművek nem kerülnek lecserélésre, így Ajánlatkérő oldalán a gépjárművek további használatából eredően jelentős költségcsökkentés érhető el egy új keretszerződés megkötéséhez képest, amely a jelen helyzetben kulcsfontosságú Ajánlatkérő számára. A Szerződés módosítással nem érintett rendelkezései változatlan tartalommal hatályban maradnak.”

7. A szerződés 4. számú módosítására (a továbbiakban: 4. sz. szerződésmódosítás) 2022. november 30. napján került sor, amikor a teljesítés időtartama 70 hónapra, a szerződéses érték 20.125.546.962.-Ft-ra módosult. A 4. számú szerződésmódosítás az alábbiakat is tartalmazta:

„1. Felek a Szerződés jelenleg hatályos 1.3. pontját hatályon kívül helyezik és helyette az alábbi módosított 1.3. pontot rendelik alkalmazni:

1.3 A Bérlok a Keretszerződés hatálybalépésétől számított 70. naptári hónap utolsó napjáig rendelhetnek meg gépjárműveket, oly módon, hogy – a jelen Keretszerződés 2. pontja szerint – EBSZ megkötését kezdeményezik.

A 2017. december 31. napja előtt létrejött EBSZ a gépjármű Bérlo részére történő átadásától számított 70 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2017. december 31. napja előtt létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 262.500 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 350.000 km.

A 2017. december 31. napja és 2018. július 31. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérlo részére történő átadásától számított 64 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre

vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2017. december 31. napja és 2018. július 31. napja között létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 240.000 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 320.000 km.

A 2018. július 31. napja és 2018. december 1. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérlo részére történő átadásától számított 58 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2018. július 31. napja és 2018. december 1. napja között létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 217.500 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 290.000 km.

A 2018. december 1. napja és 2019. május 31. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérlo részére történő átadásától számított 54 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2018. december 1. napja és 2019. május 31. napja között létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 202.500 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 270.000 km.

A 2019. május 31. napja után létrejött EBSZ a gépjármű Bérlo részére történő átadásától számított 48 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó Meghatározott Maximális Futásteljesítmény eléréséig hatályos.

A 2019. május 31. után létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 180.000 km, a haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 240.000 km.

A Meghatározott Maximális Futásteljesítményt elért gépjármű – új EBSZ megkötése mellett – a Keretszerződés időbeli hatálya alatt a Bérlok igénye szerint tetszőleges számban új járműre kicserélhető, de a csere keretében átadott új gépjármű az 1.2. pont szerinti mennyiséget csökkenti.

Az 1.2 pontban rögzített mennyiségi és a fenti szabály alapján a Felek rögzítik, hogy a Bérlok lehívási kötelezettsége teljesítettnek tekintendő abban az esetben, ha az 1352 darab jármű, mint alapszám vonatkozásában az előírt időtartamra vagy – ha ez korábban bekövetkezik – a Meghatározott Maximális Futásteljesítmény eléréséig EBSZ-szel rendelkeznek, vagy egyébként a jelen Keretszerződés rendelkezéseivel összhangban került a jogviszony megszüntetésre.

2. Felek a Szerződés jelenleg hatályos 1.7. pontját hatályon kívül helyezik és helyette az alábbi módosított 1.7. pontot rendelik alkalmazni:

1.7. A Bérlok által igényelt, az 1. sz. mellékletben részletezett műszaki tartalom szerint meghatározott új gépjárműve(ke)t Bérbeadó köteles legkésőbb az adott gépjárműre vonatkozó EBSZ Gépjármű megrendelő lap (2/a. sz. melléklet) Bérlo által történő aláírásától számított 150 napon belül tartós bérleti konstrukció keretében, flottarendszerű üzemeltetési szolgáltatással Bérlo részére bérbe adni és Bérlo köteles a Bérbeadó által forgalomba helyezett és közúti közlekedésre alkalmas állapotban átadott gépjárműveket a: I pontban foglaltak szerint azok átadásától kezdődően számított 48., 54., 58., 64. és 70. hónap végéig vagy ezen időtartamon belül az EBSZ-ben meghatározott Futásteljesítmény eléréséig bérbe venni. Felek rögzítik, hogy a Keretszerződés hatálya alatt az alap- és az opcionális mennyiségre tekintettel egyidejűleg legfeljebb 1.690 db EBSZ lehet hatályban.

3. Felek a Szerződés jelenleg hatályos 9.1., 9.2. pontját hatályon kívül helyezik és helyette az alábbi módosított 9.1., 9.2. pontot rendelik alkalmazni:

9.1. A jelen Keretszerződés megszűnik

- a határozott idő eltelte előtt, ha a Bérlok valamennyi, az 1.2. pont szerint kötelezően lehívni vállalt 1352 db gépjárműre EBSZ-t kötöttek és az összes, lehívott gépjármű az EBSZ-ben foglalt határidőben szabályosan visszaadásra került a Bérbeadó részére a Meghatározott Maximális Futásteljesítmény elérésére tekintettel (a 2019. május 31. napja előtt létrejött EBSZ-ek esetében, a 9.4. pont szerinti megszüntetési lehetőséget ide nem értve) oly módon, hogy a visszaadott gépjárművek helyett a Bérlok új gépjármű átadását új EBSZ-ben nem kezdeményezték, vagy
- az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével. aza: a hatálybalépést követő 70. hónap utolsó napján.
- a 2019. május 31. napja után létrejött EBSZ-ek esetében a fent rögzített esetek mellett a 9.4. pont szerinti megszüntetési lehetőséget is figyelembe véve
- a Felek Kbt.-ben foglaltaknak megfelelő közös megegyezésével,

9.2. Az Egyedi Bérleti Szerződés megszűnik

- az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével
- az adott gépjármű jogilag vagy fizikailag megsemmisül, totálkárossá válik vagy ellopják,
- vagy a határozott idő eltelte előtt, ha a gépjármű elérte a vonatkozásában Meghatározott Maximális Futásmennyiséget és erre figyelemmel a Bérlo részéről a Bérbeadónak visszaadásra kerül,

továbbá megszüntethető

- a Felek közös megegyezésével,
- vagy a másik fél súlyos szerződésszegésére alapított rendkívüli felmondással az adott gépjármű vonatkozásában, ha a súlyos szerződésszegés ev adott gépjármű vonatkozásában áll fenn és az EBSZ erre figyelemmel a szerződésszegést elszenvedő fél által rendkívüli felmondással felmondásra kerül.
- az egyes járművekre vonatkozó 2019. május 31. napja előtt létrejött Egyedi Bérleti Szerződéseket rendes felmondással – 30 naposfelmondási idővel a futamidő alatt a Bérbeadó nem, a Bérlok pedig csak a 8.4.6. pontban meghatározott kötbérek megfizetése mellett szüntethetik meg. Az EBSZ megkötését követő 48. hónapot követően történt rendes felmondás esetén Bérlo nem köteles kötbér megfizetésére.
- az egyes járművekre vonatkozó 2019. május 31. napja után létrejött Egyedi Bérleti Szerződéseket rendesfelmondással – 30 naposfelmondási idővel – a futamidő alatt a Bérbeadó nem, a Bérlok pedig szankciómentesen csak a 9.4. pontban meghatározott mértékig, 8.4.6. pontban meghatározott kötbérek megfizetése mellett szüntethetik meg. Az EBSZ megkötését követő 48. hónapot követően történt rendes felmondás esetén Bérlo nem köteles kötbér megfizetésére.”

8. A 4. sz. szerződésmódosításról szóló hirdetés az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2023. február 13. napján a 2023/S 031-090711 iktatószámon került közzétételre, melyben a módosítás indokolása tekintetében az alábbiak kerültek feltüntetésre:

„A jelenleg hatályos Keretszerződés megkötése óta eltelt időszakban, különösen a 2020-2021. években induló, és a 2022. évben is továbbgyűrűző, rendkívüli események (járványhelyzet és orosz-ukrán háború) által generált gazdasági hatásoként (logisztikai és gyártási nehézségek), kiemelten a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatások miatti takarékos működés és a központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében a korábban megindított új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám, valamint az eljáráshoz kapcsolódó fedezet jelentős mértékű felülvizsgálata és átstrukturálása volt szükséges. Fentiekben rögzített indokokra tekintettel a korábban megindított új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás eredménytelenné

nyilvánítása, valamint a tulajdonosi elrendelés értelmében új közbeszerzési eljárás megindítása vált szükségessé, amely indítás előtt állt, amikor a jogalkotó a környezetkímélő és energiahatékony közúti járművek beszerzésének előmozdításáról szóló 48/2011. (III. 30.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezése mellett 2022. október 24. napján hatályba léptette a tiszta közúti járművek beszerzésének az alacsony kibocsátású mobilitás támogatása érdekében történő előmozdításáról szóló 397/2022. (X. 20.) Korm. rendeletet. Utóbbi Korm. rendelet alapján jelenleg új közbeszerzési eljárás nem indítható, illetőleg a megindítani tervezett közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és annak összetétele újabb felülvizsgálata és átstrukturálása vált szükségessé. Az előbbiek szerint mind a korábban megindított közbeszerzési eljárás tulajdonosi elrendelésre történő eredménytelenné nyilvánítása, mind a meglévő gépjárműflottát érintő, tulajdonosi elvárásnak történő kényszerű átstrukturálás, mind pedig a 397/2022. (X. 20.) Korm. rendeletből fakadó további átstrukturálási kötelezettségek olyan külső kényszerítő körülménynek tekinthetők, amelyekre az Ajánlatkérő a legnagyobb gondosság mellett sem tudott előre készülni. Az új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) eljárásra vonatkozó szerződés megkötése az előbbiek okán a jelen szerződés hatálya alatt - annak módosítása nélkül - nem lehetséges. A Szerződés módosítással nem érintett rendelkezései változatlan tartalommal hatályban maradnak.”

A módosítás szükségességét indokoló körülmények ismertetése, és e körülmények előre nem látható jellegének magyarázata tekintetében a következők kerültek rögzítésre:

„Ajánlatkérőnek a Szerződés megkötésének időpontjában nem volt és nem is lehetett tudomása a 2022. évben jelentkező körülményekről - ide értve az orosz-ukrán háború által a globális ellátási láncokban okozott tartós zavarokról és azoknak a gépjárművek szállítására, árazására vonatkozó hatásairól, a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatásokról és az azok mérséklése érdekében szükséges intézkedésekről, illetve kiemelten a 397/2022. (X. 20.) Korm. rendelet hatályba lépéséről és az abból fakadó kötelezettségekről. [...] A módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét, a módosítás a szerződésnek az eredetileg is részét képező gépjárművek további bérletére, valamint a flottakezelési szolgáltatások változatlan nyújtására irányulnak.”

A hirdetmény VII.2.2) pontjában szerepelt, hogy „a fentiekben kifejtettek alapján a Szerződő Felek a tárgyi Szerződést a 307/2015. (X. 27.) Korm. rendelet 22. § (2) bekezdés b) pont alapján módosítják. A 307/2015. (X. 27.) Korm. rendelet 22. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek fennállása megállapítható figyelemmel arra, hogy: a) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket a Megrendelő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre: b) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét.”

9. A szerződés 5. számú módosítására (a továbbiakban: 5. sz. szerződésmódosítás) 2023. május 31. napján került sor, az alábbiak szerint:

„1. Felek a Szerződés jelenleg hatályos 1.3. pontját hatályon kívül helyezik és helyette az alábbi módosított 1.3. pontot rendelik alkalmazni:

1.3 A Bérlok a Keretszerződés hatálybalépésétől számított 76. naptári hónap utolsó napjáig rendelhetnek meg gépjárműveket oly módon, hogy – a jelen Keretszerződés 2. pontja szerint – EBSZ megkötését kezdeményezik.

A 2017. december 31. napja előtt létrejött EBSZ a gépjármű Bérlo részére történő átadásától számított 76 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2017. december 31. napja előtt létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 285.000 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 380.000 km

A 2017. december 31. napja és 2018. július 31. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérló részére történő átadásától számított 70 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2017. december 31. napja és 2018. július 31. napja között létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 262.500 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 350.000 km.

A 2018. július 31. napja és 2018. december 1. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérló részére történő átadásától számított 64 hónapig, vagy ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2018. július 31. napja és 2018. december 1. napja között létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 240.000 km, haszongépjárművek meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 320.000 km.

A 2018. december 1. napja és 2019. május 1. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérló részére történő átadásától számított 60 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (a továbbiakban: Meghatározott Maximális Futásteljesítmény, vagy Futásteljesítmény) eléréséig hatályos.

A 2018. december 1. napja és 2019. május 1. napja között létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 217.500 km, haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 290.000 km.

A 2019. május 1. és 2019. november 1. napja között létrejött EBSZ a gépjármű Bérló részére történő átadásától számított 54 hónapig, vagy – ha ez korábbi az adott gépjárműre vonatkozó Meghatározott Maximális Futásteljesítmény eléréséig hatályos.

A 2019. május 31. után létrejön EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 202.500 km, a haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 270.000 km.

A 2019. november 1. napja után létrejött EBSZ a gépjármű Bérló részére történő átadásától számított 48 hónapig vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó Meghatározott Maximális Futásteljesítmény eléréséig hatályos.

A 2019. november 1. napja után létrejött EBSZ-ek vonatkozásában a személygépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye 180.000 km. a haszongépjárművek Meghatározott Maximális Futásteljesítménye: 240.000 km.

A Meghatározott Maximális Futásteljesítményt elért gépjármű – új EBSZ megkötése mellett – a Keretszerződés időbeli hatálya alatt a Bérló igénye szerint tetszőleges számban új járműre kicserélhető, de a csere keretében átadott új gépjármű az 1.2. pont szerinti mennyiséget csökkenti.

Az 1.2 pontban rögzített mennyiségi és a fenti szabály alapján a Felek rögzítik, hogy a Bérlok lehívási kötelezettsége teljesítettnek tekintendő abban az esetben, ha az 1352 darab jármű. mint alapszám vonatkozásában az előírt időtartamra vagy – ha ez korábban bekövetkezik – a Meghatározott Maximális Futásteljesítmény eléréséig EBSZ-szel rendelkeznek, vagy egyébként a jelen Keretszerződés rendelkezéseivel összhangban került a jogviszony megszüntetésre.

2. Felek a Szerződés jelenleg hatályos 1.7. pontját hatályon kívül helyezik és helyette az alábbi módosított 1.7. pontot rendelik alkalmazni:

1.7. A Bérlok által igényelt, az 1. sz. mellékletben részletezett műszaki tartalom szerint meghatározott új gépjárműve(ke)t Bérbeadó köteles legkésőbb az adott gépjárműre vonatkozó EBSZ Gépjármű megrendelő lap (2/a. sz. melléklet) Bérló által történő aláírásától számított 150 napon belül tartós bérleti konstrukció keretében, flottarendszerű üzemeltelési szolgáltatással Bérló részére bérbe adni és Bérló köteles a Bérbeadó által forgalomba

helyezett és közúti közlekedésre alkalmas állapotban átadott gépjárműveket az 1.3. pontban foglaltak szerint azok átadásától kezdődően számított 54., 60., 64., 70. és 76. hónap végéig, vagy ezen időtartamon belül az EBSZ-ben meghatározott Futásteljesítmény eléréséig bérbe venni. Felek rögzítik, hogy Keretszerződés hatálya alatt az alap- és az opcionális mennyiségre tekintettel egyidejűleg legfeljebb 1.690 db EBSZ lehet hatályban.

3. Felek a Szerződés jelenleg hatályos 9.1., 9.2. pontját hatályon kívül helyezik és helyette az alábbi módosított 9.1.. 9.2. pontot rendelik alkalmazni:

9.1. A jelen Keretszerződés megszűnik

- a határozott idő eltelte előtt, ha Bérlok valamennyi, az 1.2. pont szerint kötelezően lehívni vállalt 1.352 db gépjárműre EBSZ-t kötöttek és az összes, lehívott gépjármű az EBSZ-ben foglalt határidőben szabályosan visszaadásra került a Bérbeadó részére a Meghatározott Maximális Futásteljesítmény elérésére tekintettel (a 2019. november 1. napja előtt létrejött EBSZ-ek esetében, a 9.4. pont szerinti megszüntetési lehetőséget ide nem értve) oly módon, hogy a visszaadott gépjárművek helyett a Bérlok új gépjármű áladását új EBSZ-ben nem kezdeményezték, vagy
- az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével, azaz a hatálybalépést követő 76. hónap utolsó napján.
- a 2019. november 1. napja után létrejött EBSZ-ek esetében a fent rögzített esetek mellett a 9.4. pont szerinti megszüntetési lehetőséget is figyelembe véve
- a Felek Kbt. -ben foglaltaknak megfelelő közös megegyezésével,

9.2. Az Egyedi Bérleti Szerződés megszűnik

- az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével
- az adott gépjármű jogilag vagy fizikailag megsemmisül, totálkárossá válik vagy ellopják,
- vagy a határozott idő eltelte előtt, ha a gépjármű elérte a vonatkozásában Meghatározott Maximális Futásmennyiséget és erre figyelemmel a Bérlo részéről a Bérbeadónak visszaadásra kerül,

továbbá megszüntethető

- a Felek közös megegyezésével,
- vagy a másik fél súlyos szerződésszegésére alapított rendkívülfelmondással az adott gépjármű vonatkozásában, ha a súlyos szerződésszegés egy adott gépjármű vonatkozásában áll fenn és az EBSZ erre figyelemmel a szerződésszegést elszenvedő fél által rendkívüli felmondással felmondásra kerül.
- az egyes járművekre vonatkozó 2019. november 1. napja előtt létrejött Egyedi Bérleti Szerződéseket rendesfelmondással – 30 naposfelmondási idővel – a futamidő alatt a Bérbeadó nem, a Bérlok pedig csak 8.4.6. pontban meghatározott kötbérek megfizetése mellett szüntethetik meg. Az EBSZ megkötését követő 54. hónapot követően történt rendes felmondás esetén Bérlo nem köteles kötbér megfizetésére.
- az egyes járművekre vonatkozó 2019. november 1. napja után létrejött Egyedi Bérleti Szerződéseket rendesfelmondással – 30 naposfelmondási idővel – a futamidő alatt a Bérbeadó nem, a Bérlok pedig szankciómentesen csak a 9.4. pontban meghatározott mértékig 8.4.6. pontban meghatározott kötbérek megfizetése mellett szüntethetik meg. Az EBSZ megkötését követő 54. hónapot követően történt rendes felmondás esetén Bérlo nem köteles kötbér megfizetésére.”

10. Az 5. sz. szerződésmódosításról szóló hirdetmény az Európai Unió Hivatalos Lapjában 2023. június 28. napján a 2023/S 122-387968. iktatószámom került közzétételre, melyben a módosítás indokolása tekintetében az alábbiak kerültek feltüntetésre:

„A jelenleg hatályos Keretszerződés megkötése óta eltelt időszakban, különösen a 2020-2021. években induló, és a 2022. évben is továbbgyűrűző, rendkívüli események (járványhelyzet és

orosz-ukrán háború) által generált gazdasági hatásaként (logisztikai és gyártási nehézségek), kiemelten a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatások miatti takarékos működés és a központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében a korábban megindított új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám, valamint az eljáráshoz kapcsolódó fedezet jelentős mértékű felülvizsgálata és átstrukturálása volt szükséges. Fentiekben rögzített indokokra tekintettel a korábban megindított új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítása, valamint a tulajdonosi elrendelés értelmében új közbeszerzési eljárás megindítása vált szükségessé, amely indítás előtt állt, amikor a jogalkotó a környezetkímélő és energiahatékony közúti járművek beszerzésének előmozdításáról szóló 48/2011. (III. 30.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezése mellett 2022. október 20. napján hatályba léptette a tiszta közúti járművek beszerzésének az alacsony kibocsátású mobilitás támogatása érdekében történő előmozdításáról szóló 397/2022. (X. 20.) Korm. rendeletet. Utóbbi Korm. rendelet alapján jelenleg új közbeszerzési eljárás nem indítható, illetőleg a megindítani tervezett közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és annak összetétele újabb felülvizsgálata és átstrukturálása vált szükségessé. Az előbbiek szerint mind (i) a korábban megindított közbeszerzési eljárás tulajdonosi elrendelésre történő eredménytelenné nyilvánítása, mind (ii) a meglévő gépjárműflottát érintő, tulajdonosi elvárásnak történő kényszerű átstrukturálás, mind pedig (iii) a 397/2022. (X. 20.) Korm. rendeletből fakadó további átstrukturálási kötelezettségek olyan külső kényszerítő körülménynek tekinthetők, amelyekre az Ajánlatkérő a legnagyobb gondossággal mellett sem tudott előre készülni. Az új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) eljárásra vonatkozó szerződés megkötése az előbbiek okán a jelen szerződés hatálya alatt - annak módosítása nélkül - nem lehetséges. A rendelkezésre álló fedezet felülvizsgálata és ezekből kifolyólag a szakmai koncepció-műszaki tartalom (ismételt) módosítása is szükséges. A közszolgáltatói tevékenység folyamatos biztosításához szükséges flottakezelés tehát csak Ajánlatkérő jelenlegi flottakezelési szerződésének ismételt módosítása útján biztosítható. A hatályos szerződés módosítása által továbbá a használt gépjárművek nem kerültek lecserélésre, így Ajánlatkérő oldalán a gépjárművek további használatából eredően jelentős költségcsökkentés érhető el egy új keretszerződés megkötéséhez képest, amely a jelen helyzetben kulcsfontosságú Ajánlatkérő számára.”

A módosítás szükségességét indokoló körülmények ismertetése, és e körülmények előre nem látható jellegének magyarázata tekintetében a következők kerültek rögzítésre:

„Ajánlatkérőnek a Szerződés megkötésének időpontjában nem volt és nem is lehetett tudomása a 2022. évben jelentkező körülményekről - ide értve az orosz-ukrán háború által a globális ellátási láncokban okozott tartós zavarokról és azoknak a gépjárművek szállítására, árazására vonatkozó hatásairól, a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatásokról és az azok mérséklése érdekében szükséges intézkedésekről, illetve kiemelten a 397/2022. (X. 20.) Korm. rendelet hatályba lépéséről és az abból fakadó kötelezettségekről. [...] A módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét, a módosítás a szerződésnek az eredetileg is részét képező gépjárművek további bérletére, valamint a flottakezelési szolgáltatások változatlan nyújtására irányulnak.”

A hirdetmény VII.2.2) pontjában szerepelt, hogy „a fentiekben kifejtettek alapján a Szerződő Felek a tárgyi Szerződést a 307/2015. (X. 27.) Korm. rendelet 22. § (2) bekezdés b) pont alapján módosítják. A 307/2015. (X. 27.) Korm. rendelet 22. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek fennállása megállapítható figyelemmel arra, hogy: a) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket a Megrendelő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre: b) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét.”

A hivatalbóli kezdeményezés

11. A kezdeményező a 2023. április 13-án a Kbt. 153. § (1) bekezdés c) pontja alapján benyújtott kezdeményezésében ismertette a releváns tényállási elemeket. Ismertette, hogy a Közbeszerzési Hatóság Hirdetménykezelési és Statisztikai Főosztálya a 4. sz. szerződésmódosításról szóló tájékoztató hirdetmény ellenőrzése kapcsán 2023. február 13. napján a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet 12. § (7) bekezdése, továbbá az irányadó belső szabályzat alapján tájékoztatta őt a vélt jogsértésről. A Kbt. 187. § (3) bekezdése alapján tájékoztatáskéréssel fordult az ajánlatkérők és a kérelmezett felé, melyre vonatkozóan a szerződő felek adatszolgáltatási kötelezettségüknek eleget tettek.

12. Álláspontja szerint az ajánlatkérők és a kérelmezett megsértették a 4. sz. szerződésmódosítás során a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) alpontjára tekintettel a Kbt. 141. § (8) bekezdését. Tekintettel a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontjában szereplő feltételek konjunktív jellegére, amennyiben bármelyik feltétel fennállása nem állapítható meg, úgy a megjelölt jogszabályhelyre jogszerűen nem alapítható szerződésmódosítás. Az ajánlatkérőnek a szerződésmódosítás jogszerűségének alátámasztásához egyrészt olyan körülményeket kell igazolnia, amelyek szükségessé teszik a szerződésmódosítást, azaz szükségesek a módosítandó, eredeti szerződés teljesítéséhez, továbbá ezeknek a körülményeknek általa kellő gondossággal eljárva előre nem láthatónak kell lenniük. A kialakult joggyakorlatnak megfelelően az előre nem láthatóság követelménye alapvetően akkor valósulhat meg, ha a szerződés módosítását indokoló körülmény jövőbeli bekövetkezéséről az ajánlatkérőnek nem volt tudomása, és arra az ajánlatkérő a legnagyobb gondosság mellett a beszerzés körülményeinek ismeretében nem is számíthatott.

13. Kifejtette, hogy a keretszerződés tárgya gépjárműflotta igénybevétele, kezelése volt 48 hónapos, határozott időtartamban az ajánlatkérők közszolgáltatói tevékenységének folyamatos biztosítására tekintettel. A felhívás II.2.7) pontja, valamint a keretszerződés 9.1. pontja egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz a keretszerződés megszűnése vonatkozásában, mely alapján a keretszerződés eredeti lejártának ideje 2021. év júliusa volt. Nyilatkozataik alapján az ajánlatkérők az új gépjárműflotta kezelési (tartószerűleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás előkészítése során olyan „előre nem látható” körülményeket tapasztaltak, amelyek nehezítették az új közbeszerzési eljárás előkészítését/lefolytatását, és annak eredményeként az új szerződés megkötését. Azonban az ajánlatkérők által ellátott közszolgáltatói tevékenység folyamatos biztosításához szükséges flottakezelés fenntartása érdekében a feleknek továbbra is érdekében állt a keretszerződés fenntartása és teljesítése; erre tekintettel a keretszerződés eredetileg 48 hónapban megállapított teljesítési időtartamát az 1. sz. szerződésmódosítással 54 hónapra, a 2. sz. szerződésmódosítással 60 hónapra, a 3. sz. szerződésmódosítással 64 hónapra, a 4. sz. szerződésmódosítással 70 hónapra hosszabbították meg. A teljesítés időtartamának meghosszabbításával arányosan a keretszerződés értéke is módosult. A kezdeményezés tárgyát képező gépjárműflotta igénybevétele, kezelésére irányuló szolgáltatás megrendelése folyamatos jellegű ajánlatkérői igény, azaz az ajánlatkérőknek a határozott idejű keretszerződés lejártával újabb beszerzési igényük keletkezett, amely új közbeszerzési eljárás lefolytatására vonatkozó kötelezettséget vont maga után. Határozott időtartamú és folyamatos beszerzési igényt biztosító szerződés esetén az ajánlatkérők előtt ismert körülmény a szerződés időbeli hatálya. A szerződés meghatározott időpontban történő lejártával az

ajánlatkérőknek számolniuk kell, melyre tekintettel az új közbeszerzési eljárás megindítását a határozott idejű szerződés lejártának ismeretében, a szerződés eredeti lejártát megelőzően olyan időpontban kell megtenniük, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre az eljárás lefolytatására és annak eredményeként az új szerződés megkötésére, azaz, hogy az új közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött közbeszerzési szerződés alapján a szolgáltatás folyamatosága biztosítható legyen. Az ajánlatkérők azonban az új közbeszerzési eljárást csak 2022. február 18. napján indították meg, annak ellenére, hogy a keretszerződés hatálya 2021. júliusában lejárt.

14. A kezdeményező szerint a fentiek alapján a keretszerződés időtartamát azért kellett négy alkalommal is, mindösszesen 22 hónappal meghosszabbítani, hogy az ajánlatkérők az új közbeszerzési eljárást eredményesen le tudják folytatni, és annak eredményeként új szerződést tudjanak kötni a folyamatosan fennálló - gépjárműflotta igénybevételére, kezelésére vonatkozó - beszerzési igényük kielégítésére. Figyelemmel arra, hogy mind a határozott idejű keretszerződés lejártával, mind az új közbeszerzési eljárás időigényével az ajánlatkérőknek előre számolniuk kellett volna, a kezdeményező szerint az nem minősülhet előre nem látható körülménynek.

15. A keretszerződés valamennyi módosítása – a hirdetményekben rögzített indokok alapján – a szerződéskötés óta eltelt időszakban, különösen a 2020-2021. években tapasztalható rendkívüli körülmények gazdasági hatásaira (logisztikai és gyártási nehézségek) vezethető vissza. Ezen rendkívüli körülmények okán a 4. sz. szerződésmódosításra a korábban megindított közbeszerzési eljárás tulajdonosi elrendelésre történő eredménytelenné nyilvánítása, a meglévő gépjárműflottát érintő, tulajdonosi elvárás szerinti átstrukturálása, valamint a tiszta közúti járművek beszerzésének az alacsony kibocsátású mobilitás támogatása érdekében történő előmozdításáról szóló 397/2022. (X. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tiszta jármű Korm. r.) alapján további átstrukturálási kötelezettségek teljesítése miatt került sor. Az ajánlatkérők a módosítás indokait olyan külső, kényszerítő körülményeknek tekintették, melyekre a legnagyobb gondosság mellett sem tudtak előre készülni. A kezdeményező szerint azonban a szerződésmódosítás időpontjában, 2022. november 30. napján a 2020-2021. években tapasztalható rendkívüli körülmények, valamint azok gazdasági hatásai az ajánlatkérők előtt kellő gondosság mellett már ismertek kellett, hogy legyenek. Arról is tudomással kellett bírniuk, hogy a korábban megindított közbeszerzési eljárás tulajdonosi elrendelésre történő eredménytelenné nyilvánítása és a meglévő gépjárműflottát érintő, tulajdonosi elvárás szerinti átstrukturálás sem értékelhető előre nem látható körülményként, figyelemmel arra, hogy a 3. sz. módosításra is részben ezen körülményekre tekintettel került sor. A kezdeményező megjegyezte, hogy a tulajdonosi döntés az ajánlatkérők érdekkörében felmerülő körülmény, azaz a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) alpontja szerinti előre nem láthatóság követelménye vonatkozásában a tulajdonosi döntés nem alapozhat meg előre nem láthatóságot. Hivatkozott e körben a Döntőbizottság D.378/12/2011. számú határozatában, illetve a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.26.870/2013./30. számú ítéletében foglaltakra. Ezek szerint „az ajánlatkérő saját döntési kompetenciája és felelőssége a beszerzési igényének meghatározása, [...] az ajánlatkérő felelőssége továbbá a közbeszerzési eljárás jogszerű lefolytatása, e körben az eljárás eredményeként a szerződés megkötése [...], ennél fogva önmagában a fenntartó önkormányzatnak a szerződés megkötését megtiltó döntése nem bír relevanciával a szerződéskötési kötelezettség fennállásának, vagy fenn nem állásának megítélésében. Önmagában a tulajdonos önkormányzat jóváhagyást megtagadó határozata nem minősül szerződéskötés alóli mentesülési körülménynek”. Álláspontja szerint továbbá az ajánlatkérők által nehezítő körülményként hivatkozott és a 4. sz. szerződésmódosítás indokaként megjelölt

Tiszta jármű Korm. r. hatálybalépése, valamint a Tiszta jármű Korm.r. alapján részükről a koordináló szerv felé fennálló tájékoztatási kötelezettség tekintetében nem mutatható ki ok-okozati összefüggés a módosítás indoka és a keretszerződés módosításának szükségessége között. A Tiszta jármű Korm. r. rendelkezései nem minősülnek a 4. sz. szerződésmódosítást szükségessé tevő, az ajánlatkérőn kívül álló körülménynek; az engedélyezési folyamat miatti bizonytalanság, a gyakorlat hiánya, valamint azon körülmény, hogy a Tiszta jármű Korm. r. hatálybalépésére tekintettel a megindítani tervezett közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és annak összetétele újabb felülvizsgálata és átstrukturálása vált szükségessé, a tárgyi keretszerződés módosítását nem tette szükségessé, az ajánlatkérők saját döntéseként értékelhető. A felek által tett nyilatkozatok és benyújtott dokumentumok nem támasztják alá a 4. sz. szerződésmódosítás jogszerűségét, annak indokai és a keretszerződés módosításának szükségessége között egyértelmű ok-okozati összefüggés nem áll fenn. Megjegyezte végül, hogy a publikus adatbázisok tartalma alapján – a jelen kezdeményezés benyújtásáig – az új gépjárműflotta kezelési keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás megindítására továbbra sem került sor.

16. A felek más szerződésmódosítási jogalapot a szerződésmódosításról szóló tájékoztató hirdetményben nem jelöltek meg, egyéb jogalap fennállásának körülményeit nem igazolták. Figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alapján nem merült fel arra vonatkozó körülmény, miszerint a szerződésmódosítás a keretszerződés időtartamának meghosszabbítása – és azzal összefüggésben a szerződéses érték módosítása - tekintetében a Korm. r., vagy a Kbt. egyéb rendelkezése alapján jogszerűnek minősülhet, a kezdeményező szerint a Korm. r. 22. § (1) bekezdés ba) alpontjában meghatározott feltételek – a szükségesség és az előre nem láthatóság - fenn nem állására tekintettel a felek feltételezhetően megsértették a Korm. r. 22. § (1) bekezdése b) pontját.

17. A kezdeményező nyilatkozott, hogy a határozott időtartam letelte után felmerülő, az eredetileg a szerződés tárgyát képező mennyiségen vagy feladaton felüli szükséglet új beszerzési igénynek minősül. A Kbt. 4. § (1) bekezdés alapján az ajánlatkérőként meghatározott szervezetek beszerzésüket közbeszerzési eljárás útján kötelesek megvalósítani, különösen a Kbt. 4. § (1) bekezdéséből és a Kbt. 141. § (4) bekezdés felvezető mondatából következően minden beszerzés előtt, így a szerződés módosítása útján megvalósult beszerzést megelőzően is – amennyiben a szerződésmódosítás a Kbt. 141. §-ában foglalt jogalapok egyike szerint sem lenne jogszerű –, közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező. Tekintettel arra, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás nem felel meg a Korm. r. 22. §-ában, illetőleg a Kbt. 141. §-ában foglalt esetek egyikének sem, a Kbt. 141. § (8) bekezdése szerint a keretszerződés csak új közbeszerzési eljárás eredményeként lett volna módosítható. Amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor, a szerződésmódosítás a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis.

18. Nyilatkozott, hogy a jogsértés 2022. november 30-án, a 4. sz. szerződésmódosítás aláírásakor történt és arról 2023. február 13-án a Közbeszerzési Hatóság illetékes főosztályának jelzése alapján szerzett tudomást. Kérte a jogsértés megállapítását és a Kbt. 165. § (6) bekezdés e) pontja alkalmazásával az ajánlatkérőkkel és a kérelmezettel szemben bírság kiszabását.

19. A jogorvoslati eljárás során hangsúlyozta, hogy a szerződésmódosításokra és a teljesítési időtartam mindösszesen 22 hónappal történő meghosszabbítására amiatt került sor, hogy az ajánlatkérők új gépjárműflotta kezelési (tartószerűleti és üzemeltetési) keretszerződéssel a közszolgáltatói feladataik folyamatos ellátásához nem rendelkeztek, és a

szerződés hatályát szerződésmódosításokkal kívánták fenntartani. A Korm. r. 22. § (2) bekezdésének bevezető mondata értelmében, amennyiben a szerződésmódosítás jogszabályban rögzített, konjunktív feltételei nem állnak fenn, az ajánlatkérő beszerzési igénye kizárólag új közbeszerzési eljárás lefolytatásának eredményeként megkötött szerződéssel elégíthető ki. Kiemelte, hogy a keretszerződés hatályának 2021. év júliusában történő eredeti lejárt az ajánlatkérők számára objektív, előre látható és tervezhető körülmény volt, erre tekintettel mind a felhívás II.2.7) pontjában, valamint a keretszerződés 9.1. pontjában rögzített 48 hónapos teljesítési időtartam lejártával, mind az új közbeszerzési eljárás előkészítésének és lefolytatásának időigényével számolniuk kellett volna, ezen indokok előre nem látható körülményként nem értékelhetők. Az új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás előkészítése során tapasztalt „előre nem látható” körülmények miatt – általuk sem vitatottan – csupán 2022. február 18. napján indították meg a közbeszerzési eljárást, melyet azonban eredménytelenül nyilvánítottak. Azt nem vitatták, hogy a 2020. és a 2021. évben tapasztalható rendkívüli körülmények gazdasági hatásai befolyásolhatták az új közbeszerzési eljárás előkészítésében és lefolytatásában. Figyelemmel azonban arra, hogy ezen rendkívüli körülmények és azok hatásai a 4. sz. szerződésmódosítás időpontját (2022. november 30.) megelőzően ismertek kellettek, hogy legyenek az ajánlatkérők előtt, hiszen a 3. sz. szerződésmódosítás indokai is részben ezen körülmények voltak, nem tekinthetők előre nem látható körülménynek. A 4. sz. szerződésmódosítás indokaként a szerződő felek által megjelölt körülmények, úgy, mint a korábban megindított közbeszerzési eljárás tulajdonosi elrendelésre történő eredménytelenül nyilvánítása, a meglévő gépjárműflottát érintő, tulajdonosi elvárás szerinti átstrukturálása, valamint a Tiszta jármű Korm. r. alapján felmerülő további átstrukturálási kötelezettségek teljesítése a kezdeményező szerint ugyanazon indokra vezethetők vissza, nevezetesen a 2020-2021. években tapasztalható rendkívüli körülményekre, valamint azok gazdasági hatásaira. Erre tekintettel az ajánlatkérőknek lett volna elégséges idejük, hogy megfelelő alapossággal előkészítsék az új közbeszerzési eljárást, elemezzék a megváltozott piaci körülményeket és igazodjanak azokhoz, elkerülve a keretszerződés negyedik alkalommal történő módosítását. Az ajánlatkérői észrevételben foglaltakkal ellentétben, a kezdeményező szerint a tulajdonosi döntéseket generáló külső indokok a tulajdonos döntése és nem az ajánlatkérők által végrehajtott szerződésmódosítások tekintetében értékelhetők előre nem látható körülményként.

20. Előadta a kezdeményező, hogy a szerződés módosításának kizárólagos célja az lehet, hogy megszüntesse a szerződés teljesítését akadályozó vagy ellehetetlenítő körülményeket, erre tekintettel a szerződésben rögzített tartalom megvalósulását nem korlátozó körülmény folytán jelentkező cél a szerződés keretein kívüli, új igénynek minősül. Ebből következően egy körülményről akkor lehet csak megállapítani, hogy szükségessé teszi a szerződés módosítását, ha a szerződés teljesítésének sikerességét befolyásolja kedvezőtlenül, azaz a szerződésmódosításnak mindenképpen az eredeti szerződés teljesíthetőségét kell szolgálni. A 4. sz. szerződésmódosítást a tartalma alapján az tette szükségessé, hogy a közbeszerzés tárgyaként meghatározott szolgáltatást folyamatosan meg kell valósítani. A 4. sz. szerződésmódosítás indokolása olyan körülményeket ismertetett, amelyek a keretszerződés teljesítésének sikerességére nem voltak hatással, tekintettel arra, hogy a keretszerződés időbeli hatályának lejárt utáni jogviszonyt befolyásolják. A 4. sz. szerződésmódosítás indokai a keretszerződés teljesítését nem akadályozták vagy ellehetetlenítették el, a szerződő felek a szerződésmódosítással negyedik alkalommal döntöttek úgy, hogy változatlan tartalommal további időtartamra kiterjesztve folytatják annak teljesítését. Kizárólag azon körülmény, hogy egy új igény kielégítése nehézségbe ütközik, nem eredményezheti egy szerződés időbeli hatályának a módosítását.

21. Álláspontja szerint végül azon körülmény, miszerint a szerződés teljesítéséhez kiemelten fontos közérdek fűződik, a 4. sz. szerződésmódosítás jogszerűsége, a szerződésmódosítás szükségessége körében nem bír relevanciával, ezen körülmény önmagában nem teszi jogszerűvé a szerződésmódosítást. Megjegyezte, hogy a Döntőbizottság Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjához kapcsolódó következetes joggyakorlata szerint a szerződésmódosítás szükségessége nem fakadhat az ajánlatkérői igény megváltozásából, illetve nem keletkezhet az ajánlatkérő szándékához köthetően (D.467/8/2019. sz. határozat 24. pontja, illetve a D.62/14/2017. sz. határozat 22. oldala).

Az ajánlatkérők észrevételei

22. Az ajánlatkérők kérték a jogsértés hiányának a megállapítását. Előadták, hogy a közös ajánlatkérők által kötött keretszerződés a 3. sz. módosításának alapján 2022. november 30. napjáig került meghosszabbításra. Ezt követően a MÁV-csoport közúti gépjárműekkel fokozatosan ellátatlan maradt volna, mivel a keretszerződés alapján megkötött Egyedi Bérleti Szerződések (a továbbiakban: EBSZ) időbeli hatálya (kifutási ideje) fokozatosan lejárt volna. E körülmény a vasúti pályahálózat, így a teljes vasúti személy és áruforgalom infrastruktúrájának működtetését, továbbá a személyszállítási közszolgáltatás nyújtásának feltételeit ellehetetlenítette volna. A működtetéshez tehát mindaddig, amíg új szerződés megkötésére nem kerül sor, szükséges volt a keretszerződés időbeli hatályának további módosítása. Az új eljárás előkészítését számos, az ajánlatkérők által kellő gondossággal sem előre látható tényező gátolta. Korábban a Covid-helyzet és az orosz-ukrán konfliktus miatt a piaci viszonyok tisztázatlansága, utóbb az ezek következményeként is fennálló finanszírozási nehézségekből adódóan a Technológiai és Ipari Minisztérium által elvárt koncepcióváltás miatt 2022. július végéig háromszor került sor a szerződés hatályának módosítására. Tisztában voltak azzal, hogy új közbeszerzési eljárás megindítása szükséges az újabb megállapodás létrehozása érdekében, ezért megfelelő határidőben (a 2. sz. szerződésmódosítást követően) meg is indították azt. A kiemelten a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatások miatti takarékos működés és a központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében az új közbeszerzési eljárás (EKR000125992022) eredménytelenül került lezárásra a tulajdonosi jogokat gyakorló Technológiai és Ipari Miniszter által kiadott határozatban (a továbbiakban: Határozat) foglalt rendelkezéseknek megfelelően. Az ajánlatkérők a Határozatot csatolták és nyilatkoztak, hogy annak kézhezvételét követően került sor a 3. sz. szerződésmódosításra. Az ajánlatkérők felett a közvetlen, valamint közvetve tulajdonosi jogokat gyakorló minisztérium által kiadott elvárásoknak megfelelően az ajánlatkérők részéről az újból előkészítés alatt álló új gépjárműflotta kezelési keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám, új helyett használt gépjárművek megajánlásának lehetősége, valamint az eljáráshoz kapcsolódó fedezet jelentős mértékű felülvizsgálata és átstrukturálása és jelentős csökkentése vált szükségessé. A Határozat rendelkezéseivel összhangban a 3. sz. szerződésmódosítással 2022. november 30-ig tartott volna a keretszerződés időtartama.

23. A fentiek alapján a jelenleg hatályos keretszerződés megkötése óta eltelt időszakban, különösen a 2020-2021. években kiinduló, és a 2022. évben is továbbgyűrűző, rendkívüli események (járványhelyzet és orosz-ukrán háború) által generált gazdasági hatások (logisztikai és gyártási nehézségek), kiemelten a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatások miatti takarékos működés és a központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében a folyamatban lévő új gépjárműflotta kezelési (tartószerű és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám, valamint az eljáráshoz kapcsolódó fedezet jelentős mértékű felülvizsgálata és átstrukturálása

vált szükségessé, melynek következményeként került kiadásra a hivatkozott Határozat. Ennek eredményeként a folyamatban lévő új közbeszerzési eljárást eredménytelenné kellett nyilvánítani és az új eljárás műszaki tartalmát átdolgozni, mely feladat hosszabb időt vett igénybe. A fentieket tovább nehezítette az a tény, hogy időközben megjelent a Tiszta jármű Korm. r. A Tiszta jármű Korm. r. 5. § (7) bekezdése alapján előírt, közbeszerzés megkezdése előtt - legalább 30 napos bejelentési kötelezettség, és az az alapján történő engedélyezési folyamat miatti bizonytalanság, valamint az ebből fakadó gyakorlat hiánya miatt az új eljárás megindítása további késedelmet szenvedett. A Tiszta jármű Korm. r. ráadásul olyan elvárásokat támaszt az ajánlatkérők felé, amik nincsenek összhangban a Határozatban foglalt tulajdonosi elvárással, mivel a használt autó piacon nincsenek jelen megfelelő számban egyelőre elektromos autók. Továbbá a gépjármű szektorban tapasztalható gyártási anomáliák a gépjármű piac egészét érintő ellátási nehézséget eredményezett, amely a 4. számú szerződésmódosítás idején is erőteljesen éreztette, illetve a mai napig is érezteti hatását, és ezáltal a szállítási határidők és gépjármű árak, valamint szolgáltatási díjak drasztikus növekedéséhez vezetett, amely érezteti a hatását, mind az új, mind a használt gépjármű piacon.

Az akkor ismert feltételek mellett a szerződés hatályának további 6 hónapos meghosszabbítása volt szükséges, melyet a szerződéses partner változatlan havidíjon, a jelenlegi kondíciók szerint vállalt.

24. A keretszerződés 1.3. pontja alapján az ajánlatkérők a keretszerződés hatálybalépésétől számított – 3. számú módosítással kiterjesztett – 64. naptári hónap utolsó napjáig (2022.11.30.) rendelhetek volna meg gépjárműveket, oly módon, hogy EBSZ megkötését kezdeményezik. Az EBSZ – függetlenül attól, hogy a keretszerződés hatályának fennállta alatt mikor jön létre – a gépjármű ajánlatkérők részére történő átadásától számított 64 hónapig, vagy – ha ez korábbi – az adott gépjárműre vonatkozó maximális futásteljesítmény (személygépjárművek futásteljesítménye: 180.000 km, haszongépjárművek futásteljesítménye: 240.000 km) eléréséig hatályos. A keretszerződés 9.1. pontjában foglaltak alapján a keretszerződés megszűnt volna az 1.3. pontban foglalt határozott idő elteltével (a hatálybalépést követő 64. hónap utolsó napján). A fent említett, kellő gondossággal előre nem látható indokok alapján, a közszolgáltatói tevékenység folyamatos biztosítása érdekében, a keretszerződés további módosítása vált szükségessé, ezáltal került sor a szerződés 4. sz. módosítására.

25. A Kbt. 137. § (3) bekezdése alkalmazása szempontjából nyilatkoztak az ajánlatkérők, hogy a 4. sz. szerződésmódosításhoz kiemelkedően fontos közérdek fűződik, annak elmaradása esetén a szolgáltatás igénybevétele ellehetetlenült volna, amely kihatott volna az ajánlatkérők alábbi tevékenységeire:

- MÁV Zrt. esetében a pályahálózat működtetői tevékenységére, így különösen a biztosítóberendezéseket felügyelő szakemberek munkájára: nem tudtak volna kimenni a helyszínre hibát kijavítani, a pályakarbantartási tevékenységek elvégzése ellehetetlenült volna a vasúton ideiglenesen megközelíthetetlen szakaszokon, a helyi raktárakból az anyagok, alkatrészek felhasználó területre történő kiszállításának akadályoztatása veszélyeztette volna a pályahálózat működtetői tevékenység üzemszerű ellátását;
- MÁV-START Zrt. esetében a személyszállítási közszolgáltatáshoz kapcsolódó felmerülő feladatok ellátására: a szakemberek az esetlegesen felmerülő, járművekkel kapcsolatos hibák kijavítását nem tudták volna elvégezni, balesetek esetén nem tudták volna feladataikat ellátni a vasúton ideiglenesen megközelíthetetlen szakaszokon, így a szolgáltatások egyes szakaszokon ideiglenesen teljesen ellehetetlenültek volna;

- MÁV Szolgáltató Központ Zrt. esetében a MÁV-VOLÁN cégcsoporton belüli szállítási feladatok ellátására: a helyi raktárakból az anyagok, alkatrészek felhasználó területre történő kiszállításának akadályoztatása közvetve veszélyeztette volna a közfeladatot ellátó MÁV-VOLÁN-csoporttagok közszolgáltatói feladatellátását;

- ZÁHONY-PORT Zrt. esetében a szállítmányozási feladatok ellátására: a 2022. évben kirobbant orosz-ukrán háború miatt megnövekedett és kiemelt feladattá vált gabonaszállítványok és egyéb termékek szállítványozása megfelelő gépjárműpark nélkül szintén ellehetetlenült volna.

A keretszerződés 4. számú, valamint ennek alapján az egyes egyedi bérleti szerződések (EBSZ) módosítása a napi működéshez, normál működés feltételeinek biztosításához és a közszolgáltatói feladatok ellátásához volt szükséges, annak elmaradása a vasúti pályahálózat, így a teljes vasúti személy és áruforgalom infrastruktúrájának működtetését, továbbá a személyszállítási közszolgáltatás nyújtásának feltételeit ellehetetlenítette volna.

26. A 4. számú szerződésmódosítás álláspontjuk szerint megfelelt a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltaknak, tekintettel arra, hogy a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket kellő gondossággal eljárva nem láthattak előre. A keretszerződés megkötésének időpontjában nem volt és nem is lehetett tudomásuk az elmúlt években tapasztalt, méretét és gazdasági hatásait tekintve hasonló mértékű pandémia, valamint orosz-ukrán háború kitöréséről és a gépjárművek gyártására és szállítására vonatkozó hatásairól, ezek további, költségvetést érintő gazdasági következményeiről és arról, hogy e tekintetben a már folyamatban lévő új eljárásának eredménytelenné nyilvánítására kényszerül. Nem láthatták előre, hogy a működését olcsóbban, kevesebb és használt gépjárművek igénybe vételével kell átalakítaniuk, majd, hogy ezen folyamat közben megszületik egy kötelező erejű jogszabály, ami viszont – egyébként az átlagosnál is drágább – elektromos, energiatakarékos járművek használatát írják elő, ami ráadásul a használt autók piacán nem elérhető elegendő számban. A módosítás továbbá álláspontjuk szerint nem változtatja meg a szerződés általános jellegét. A módosítás a keretszerződésnek az eredetileg is részét képező gépjárművek további bérletére, valamint a flottakezelési szolgáltatások változatlan nyújtására irányulnak. Az ajánlatkérők az új flotta eljárás időigényével, valamint az alábbi, takarékos működéssel kapcsolatos költségsökkentéssel, valamint a Tiszta jármű Korm. r.-ben foglalt követelményeknek való megfeleléshez a KEF részéről történő útmutatások észszerű időben való kézhezvételével kalkulálva határozták meg a 4. sz. szerződésmódosítás során a teljesítési határidőket. Az új járművek beszerzésére irányuló (Flotta Határozat alapján eredménytelenné nyilvánított) közbeszerzési eljárásban beadott alapajánlatok szerint nettó ~24,5 mrd Ft értékű szerződés került volna megkötésre. A 4. sz. szerződésmódosítás idején előkészítés alatt álló, használt járművekre vonatkozó koncepció vonatkozásában beadott indikatív ajánlatok alapján nettó ~16 mrd Ft-os becsült szerződéses ellenérték került meghatározásra. A módosítással a jelenlegi szerződéses havidíjak a korábbi havidíjakat konzerválják, amely a 6 hónapos időtartam alatt még a használt járművekre vonatkozó bérleti díjakhoz viszonyítva is nagyságrendileg 200 millió Ft-os megtakarítást eredményeznek. A fenti kalkulációt alátámasztva az ajánlatkérők piackutatást végeztek, amelyhez kapcsolódóan rögzítik, hogy használt gépjárművek bérlése tárgyának esetében nagyon korlátozott lehetőségek elérhetőek a gépjárműbérleti piacon, így további internetes piackutatást végeztek a gépjárműflottájukban előforduló, lényeges, legnagyobb darab számú gépjárműkategóriákra vonatkozóan, amelynek eredményét csatolták. A több, egymástól független, interneten is elérhető szolgáltató listaárait összehasonlítva a mostani hatályos gépjárműflotta legjelentősebb darabszámaival rendelkező kategóriák átlagosan ~ 61,98 %-al drágábbak, mint a mostani használt gépjárműflottában található ugyanolyan típusú gépjárművek.

27. Vitatták a kezdeményező azon állítását, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás időpontjában, 2022. november 30. napján a 2020-2021. években tapasztalható rendkívüli körülmények, valamint azok gazdasági hatásai az ajánlatkérők előtt kellő gondosság mellett már ismertek kellett, hogy legyenek. A 2020-2021-es években tapasztalható rendkívüli körülmények gazdasági hatásaiból az ajánlatkérők a már megtörtént gazdasági hatásokat ismerik, azonban a gazdaság egy komplex rendszer, amivel kapcsolatban az erre specializálódott szakértők sem tudnak megbízható kalkulációkkal szolgálni a múltbeli hatások jövőbeli továbbhatásait illetően, hiszen a gazdaságra befolyással vannak az eseményekre adott reakciók (pl. szankciók bevezetése). A Covid-járvány tovább gyűrűző hatását tovább befolyásolták az orosz-ukrán háború hatásai is, de az egyes gazdasági szereplők döntései is éreztetik hatásukat, mely hatások mind egy összetett folyamat egymásra épülő részei. Sajnos olyan rendkívüli gazdasági helyzetben élünk, melyben az előre láthatóság spektruma leszűkült, ezt támasztja alá a folyamatos veszélyhelyzeti állapot fennállása is. A gépjármű piacon is a mai napig érződik a fent kifejtettek szerint ezen rendkívüli események gazdasági hatása. A rendkívüli gazdasági körülmények és azok gazdasági hatásai kellő gondossággal sem voltak előre láthatóak az ajánlatkérők számára sem a szerződés megkötésekor, sem a mindenkor szerződésmódosítást megelőző szerződésmódosítás megkötésekor. A Közbeszerzési Hatóság szerződésmódosításokról szóló útmutatója is rendelkezik ezzel kapcsolatban, miszerint „a szerződéskötés előtt nem látható, adott esetben vis maior helyzetek (pl.: háború, járványhelyzet stb.) egyes, a szerződés szerű teljesítéshez szükséges alapanyagok gyártására és elérhetőségére, ezáltal nemcsak a projektek (beruházási) értékére, hanem azok időbeni ütemezésére is hatással lehetnek. Ezen körülmények a teljesítési határidő vonatkozásában szintén megalapozhatják a szerződés módosítását.”

28. A kezdeményező azon álláspontját érintően, hogy a korábban megindított közbeszerzési eljárás tulajdonosi elrendelésre történő eredménytelenné nyilvánítása és a meglévő gépjárműflottát érintő, tulajdonosi elvárás szerinti átstrukturálása sem értékelhető előre nem látható körülményként, kifejtették, hogy a rendkívüli gazdasági körülmények egy további következménye volt, hogy a kialakuló gazdasági nehézségek miatt az állami költségvetés kapcsán költségmegtakarítási intézkedésekre került sor. Az állami költségvetés ajánlatkérőkön kívül álló körülmény, az pedig kellő gondossággal nem volt általuk előre látható, hogy a mértéke olyan drasztikus lesz, hogy az kihatással lesz az ajánlatkérők tárgyi eljárására. Ugyan az állami költségvetés kiadásainak csökkentése, mint ajánlatkérőkön kívüli körülmény az ajánlatkérők (közvetlen és közvetett) tulajdonosán keresztül manifesztálódtak, azonban szükségképpen ez történik bármilyen egyéb olyan esetben is, amikor a szervezeten kívüli külső ok miatt kell meghozni egy tulajdonosi döntést. Egy állami tulajdonú vállalat esetében lehet azt vizsgálni, hogy hol van a „tulajdonosi döntések” határa, hiszen ad absurdum a tulajdonos állam dönt – kapcsolódva a korábbi fejezetekhez – egy háború indításáról is, de ésszerűen a háború indítása, vagy pl. az állami költségvetésről való döntés külső körülménynek minősül az állami tulajdonú vállalatok, mint önálló jogi személyek (különösen azok részesedésével működő további önálló vállalatok) tekintetében. A jogorvoslati kezdeményezésben megjelölt D.378/12/2011 számú döntőbizottsági határozatból idézett részlet rögzíti, hogy önmagában a tulajdonosi döntés szerződés megkötését tiltó döntése nem minősül mentesülési körülménynek a szerződéskötési kötelezettség alól, ami önmagában érthető is lehet. A mentesülés megítélése szempontjából a releváns körülmény azonban az a külső ok, ami a tulajdonost a döntésre készítette. Ennek kapcsán kérték figyelembe venni, hogy a rendkívüli gazdasági helyzet miatt számtalan szolgáltatás ára növekedett, folyamatosan érkeznek az áremelési szerződésmódosítási kérelmek az ajánlatkérők számára szolgáltatást nyújtók részéről. A Közbeszerzési Hatóság

szerződésmódosításokról szóló útmutatója külön javaslatokat is megfogalmaz ezen igények kezelésének módjára az ajánlatkérők számára. A szerződések sok esetben módosíthatók, hiszen a Ptk. bírósági szerződésmódosítás szabályai, illetve a Kbt. szerinti szerződésmódosítási jogalap is sok esetben fennállnak. Ebből következően azonban az ajánlatkérőknek is többet kell a szerződéseikre kifizetni, többletbevétellel azonban általában ők maguk sem rendelkeznek, így felül kell vizsgálni az üzleti tervüket, és költségcsökkentési intézkedéseket kell tenniük, ami szerződésmódosítással, vagy folyamatban lévő igények újratervezésével valósítható meg. Ilyen esetben az ajánlatkérő ezen döntésének oka ugyanúgy az általa kellő gondossággal előre nem látható rendkívüli helyzet, mint a szolgáltatók áremelése esetében, amelyek összességében szerepet játszottak a költségcsökkentésről való döntésben.

29. Azon kezdeményezői véleménnyel összefüggésben, amely szerint a Tiszta jármű Korm. r. rendelkezései nem minősülnek a 4. sz. szerződésmódosítást szükségessé tevő, az ajánlatkérőn kívül álló körülménynek; az engedélyezési folyamat miatti bizonytalanság, a gyakorlat hiánya, valamint azon körülmény, hogy a Tiszta jármű Korm. r. hatálybalépésére tekintettel a megindítani tervezett közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és annak összetétele újabb felülvizsgálata és átstrukturálása vált szükségessé, a keretszerződés módosítását nem tette szükségessé, az ajánlatkérők saját döntéseként értékelhető, idézték a Kbt. 28. § (1) bekezdését és a KDB2020.3. sz. eseti döntést. Utóbbi szerint „az ajánlatkérő közbeszerzési eljárása előkészítésekor akkor jár el a Kbt. 28. § (1) bekezdése által megkövetelt alapossággal, illetve a jogszabálynak megfelelően, ha akkor indítja meg a közbeszerzési eljárását, amikor a szerződés teljesítéséhez szükséges feltételek biztosítására már képes, és ily módon nem kockáztatja a szerződésmódosítás szükségességét.” Ezt a megállapítást megismételte a Fővárosi Törvényszék is a K.703.412/2021/21. és a K.705.371/2021/10. számú ítéleteiben. A fentiek alapján az ajánlatkérők nem indíthatnak meg olyan eljárást, ami jogszabályba ütköző műszaki feltételeket tartalmaz. A Tiszta jármű Korm. r. kötelező előírásokat állapít meg, így az ajánlatkérőknek a jogszabály szerint kell eljárniuk, és ennek megfelelően indíthatják meg az eljárását. Ha nem így tennének, akkor a szerződés megkötése után kellene szerződésmódosítást eszközölniük (ha egyáltalán lehetséges), azonban ekkor már tényleg vitatható lenne, hogy a szerződés megkötésekor nem láthatták előre ezt a körülményt. Egy ajánlatkérőre nézve kötelező erejű jogszabály kihirdetése az ajánlatkérőn kívül álló és kellő gondossággal előre nem látható körülménynek minősül, ajánlatkérő a betartása vonatkozásában döntési hatáskörrel nem rendelkezik, hiszen a jogszabály erejénél fogva annak meg kell felelnie.

30. Idézték végül a Kbt. 2. § (4) és (7) bekezdését, felhívták a figyelmet, hogy a Döntőbizottság több ügyben is alapította a döntését a Kbt. 2. § (4) bekezdésére, így például a D.231/19/2018., valamint a D.351/18/2019 számú ügyekben, ami egyértelművé teszi ezen alapelv fontosságát. A törvény elsődleges célja az állami vagyonnal való felelős gazdálkodás, mely megvalósulásához a verseny tisztasága, átláthatósága, nyilvánossága továbbá a jóhiszemű joggyakorlás követelményeinek betartása is hozzájárul. A 4. sz. szerződésmódosítással az ajánlatkérők a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvével összhangban jártak el, ezt támasztják alá a fent kifejtett piackutatások is. A szerződésmódosítás elmaradása, a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének elmaradásával és ezáltal jogszabályi kötelezettségek elmulasztásával, továbbá aránytalan pénzügyi jogkövetkezmények lehetőségével járt volna, így a szerződésmódosítás megkötése volt ajánlatkérők részéről a közbeszerzési jogszabályoknak és az azokban foglalt alapelveknek megfelelő döntés.

31. Összegezve kifejtették, hogy eljárásuk során mindvégig a közbeszerzési alapelveknek megfelelően jártak el. A közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének betartása abban is megmutatkozik, hogy a 4. sz. szerződésmódosítással a jelenlegi szerződéses havidíjak a korábbi havidíjak maradtak, amely a 6 hónapos időtartam alatt még a használt járművekre vonatkozó bérleti díjakhoz viszonyítva is nagyságrendileg 200 millió Ft-os megtakarítást eredményeznek. A szerződésmódosítás valamennyi jogszabályi rendelkezésnek megfelel, különös tekintettel a Kbt. és a Korm. r. 22. § (2) bekezdésében foglaltakra, az ajánlatkérők által kellő gondossággal előre nem látható okból került sor a szerződésmódosításra. Ezen előre nem látható okok a rendkívüli körülmények gazdasági hatása, valamint ennek következtében az állami költségvetésben szükséges költségmegtakarítások végrehajtása, továbbá a Tiszta jármű Korm. r. megjelenése, mely ajánlatkérőkre nézve kötelező előírásokat tartalmaz. Helyzetüket nehezíti ráadásul a költségmegtakarítási elvárások és a Tiszta jármű Korm. r. elektromos autók igénybe vételi elvárásának kollíziója. Céljuk, hogy valamennyi kötelező előírásnak, jogszabálynak, valamint jogszabályi alapelvnek megfelelő, a közszolgáltatási tevékenység ellátását, napi működést megfelelően biztosító gépjárműflotta szerződéssel rendelkezzenek.

32. Vitatták azon kezdeményezői álláspontot, mely szerint a tárgyi szerződés hatálya alatt a 4. sz. szerződésmódosítás aláírásáig lett volna lehetőségük felkészülni a 2020-2021. évek változásaira. Rögzítették, hogy a 2020-2021-es évek gazdasági hatásai az abból következő és azóta is folyamatosan alakuló piaci folyamatok és a gazdaság szereplőinek a folyamatokra adott reakciói miatt ma is éreztetik hatásukat, a piac ezekből következő, adott időponthoz viszonyítva jövőbeni reakciói pedig nem előre láthatók. Nem értettek egyet a kezdeményező azon álláspontjával sem, mely szerint a szerződés módosításának kizárólagos célja az lehet, hogy megszüntesse a szerződés teljesítését akadályozó vagy ellehetetlenítő körülményeket, ilyen feltétel ugyanis az alkalmazott jogszabályokban nem szerepel. A jogszabály kizárólag azt a feltételt támasztja, hogy a módosítás szükséges legyen, nem szűkíti le ezen belül bizonyos célokra. Álláspontja szerint továbbá a kezdeményező által hivatkozott döntőbizottsági eseti döntések (D.467/8/2019. sz. határozat, D.62/14/2017. sz. határozat) jelen esetben nem vehetők figyelembe, egyfelől más jellegű szerződésmódosításokra vonatkoznak, másfelől a szerződésmódosítás megítélése szempontjából a releváns körülmény az az ok, ami az ajánlatkérőt a meghatározott döntésre készítette. Felhívta a figyelmet, hogy a normaszöveg nem azt írja elő, hogy az oknak az ajánlatkérő ellenőrzési körén kívül esőnek kell lennie, hanem olyannak, ami kellő gondosság mellett nem látható előre. A 4. sz. szerződésmódosítás megkötését megelőzően az ajánlatkérők dönthettek volna úgy, hogy nem módosítják a meglévő szerződést, azonban új közbeszerzési eljárást nem indítanak meg, mivel nem látható, hogy a beszerzési igényük a rá vonatkozó külső feltételeknek (költségvetési korlátok, Tiszta jármű Korm. r. elvárásai) miként feleltethetők meg, illetve lefolytathatták volna az új közbeszerzési eljárást úgy, hogy annak műszaki leírása nem feleltethető meg a külső feltételeknek. Úgy döntöttek, hogy módosítják meglévő szerződésüket, hiszen az előre nem látható okok miatt erre a jogszabályok is lehetőséget adnak és a rájuk vonatkozó előírások szerint kidolgozzák az új műszaki leírást és ezt követően indítják meg az új közbeszerzési eljárást.

33. Végül nyilatkoztak, hogy azon kezdeményezői megállapítás, mely szerint jelen esetben az ajánlatkérő beszerzési igénye kizárólag új közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződéssel elégíthető ki, nehezen értelmezhető. A közbeszerzés mellőzése olyan helyzetekben merül fel, amikor a közpénzfelhasználást sértően nem került sor versenyeztetésre, ugyanakkor jelen esetben a beszerzést megelőzően közbeszerzési eljárás lefolytatására került sor, a szerződésmódosítások a jogszabályok betartásával történtek

mindaddig, amíg az új közbeszerzési eljárás előkészítése zajlik. Hangsúlyozták, hogy a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének különösen megfelelni, hogy a 4. sz. szerződésmódosítással a jelenlegi szerződéses havidíjak maradtak, amely a hat hónapos időtartam alatt még a használt járművekre vonatkozó bérleti díjakhoz viszonyítva is nagyságrendileg 2200 millió forint megtakarítást eredményez.

34. Az ajánlatkérők a jogorvoslati eljárás során nyilatkoztak, hogy 2023. május 31-én a kérelmezettel aláírták az 5. számú szerződésmódosítást, amelyet csatoltak. Az általuk rendelkezésre bocsátott hirdetménytervezet szerint az új szerződéses érték a módosítást követően 21.968.603.045.-Ft lett. Előadták, hogy az új szerződésmódosítás szükségszerűségét és elkerülhetetlenségét egyrészt a jogorvoslati eljárásban is részletezett körülmények alapozták meg, melyek egyúttal a tárgyi beszerzési igény kapcsán lefolytatandó új közbeszerzési eljárás kiírását akadályozó tényezőknél is bizonyultak. Így különösen, a Covid-helyzet és az orosz-ukrán konfliktus miatt kialakult piaci viszonyok tisztázatlansága, valamint azok gazdasági hatásai, utóbb pedig az állami költségvetésben történő költségmegtakarítások szükségessége miatt a Technológiai és Ipari Minisztérium által meghatározott új eljárás kiírásához kapcsolódó koncepcióváltás. Másrészt az új közbeszerzés kiírását szintúgy akadályozta, hogy figyelembe kellett venni az időközben, 2022. október 20. napján hatályba lépett, a Tiszta Jármű Korm. r. 6. § (1) bekezdés a) pontját, mely szerint az autóflootta 23,1 %-a ún. „tisza jármű” (azaz elektromos) kell, hogy legyen. Ezek az új, használt gépjármű flottaüzemeltetésre vonatkozó eljárásban nem adaptálhatók, mivel a használt gépjárműpiacon a megfelelő műszaki paraméterekkel és gazdaságosan, a felhasználási célnak megfelelően üzemeltethető elektromos jármű ilyen nagy mennyiségben nem lelhető fel. A gondos és felelős előkészítés, jogszabályértelmezés, valamint a kérdés tisztázása érdekében megkeresésre került mind az ajánlatkérők tulajdonosi jogkörgyakorlója, mind a Tiszta Jármű Korm. r. szerint koordináló szervként kijelölt Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF). Kifejtették, hogy az új flotta-eljárás időigényével, valamint a Tiszta jármű Korm. r.-ben foglalt követelményeknek való megfeleléshez a KEF részéről történő útmutatások észszerű időben való kézhezvételével kalkulálva határozták meg a 4. sz. szerződésmódosítás során a teljesítési határidőket. A Tiszta Jármű Korm. r.-ben foglalt, az ajánlatkérő szervezetek kötelezettségeit bemutató módszertani útmutatót azonban csak jelentős késéssel, 2023. február 23. napján tette közzé a KEF, melyet követően nyílt csak lehetőség az új, használt gépjárműflottára vonatkozó eljárással kapcsolatosan a Tiszta Jármű Korm. r.-ben foglalt járműbeszerzési tervek feltöltésére, minden érintett cégcsoporttag vonatkozásában. Az ajánlatkérők részéről a KEF-fel való többkörös egyeztetés eredményeként rögzítésre került, hogy a megtakarítási intézkedésekkel összhangban jelenleg nem adaptálható a Tiszta Jármű Korm. rendeletben foglalt kvóták teljeskörű alkalmazása önállóan és a Tiszta Jármű Korm. r. 5. § (6) bekezdés alapján rögzítésre került, hogy a cégcsoport a kötelezettség 6. § (9) bekezdés b) pontjában foglalt módon való teljesítését terjeszti elő. A KEF a társaságok vonatkozásában a járműbeszerzési terveket 2023. április 6. napján hagyta jóvá. Ezt követően kerülhetett sor az új közbeszerzési eljárás dokumentumainak ennek megfelelő átdolgozására, továbbá az eljárás megindításáról való döntéshozatal kezdeményezésére és a megfelelő döntések beszerzésére.

35. Előadták, hogy az 5. sz. szerződésmódosítás hiányában a keretszerződés lejártát követően a fentebb rögzítettek alapján a szolgáltatás igénybevétele ellehetetlenült volna, amely kihatott volna a közfeladatot ellátó társaságokra alábbiak szerint:

- MÁV Zrt. esetében a pályahálózat működtetői tevékenységének ellátására, így különösen a biztosítóberendezéseket felügyelő szakemberek munkájára: nem tudtak volna kimenni a helyszínre a hibát kijavítani, a pályakarbantartási tevékenységek elvégzése ellehetetlenült

volna a vasúton ideiglenesen megközelíthetetlen szakaszokon, a helyi raktárakból a felhasználó területre történő anyagok, alkatrészek kiszállításának akadályoztatása veszélyeztette volna a pályahálózat működtetői tevékenység üzemszerű ellátását;

- MÁV-START Zrt. esetében a személyszállítási közszolgáltatáshoz kapcsolódó felmerülő feladatok ellátására: a szakemberek az esetlegesen felmerülő – járművekkel kapcsolatos – hibák kijavítását nem tudták volna kijavítani, balesetek esetén nem tudták volna feladataikat ellátni a vasúton ideiglenesen megközelíthetetlen szakaszokon, így a szolgáltatások egyes szakaszokon ideiglenesen teljesen ellehetetlenültek volna;

- MÁV Szolgáltató Központ Zrt. esetében a MÁV-VOLÁN cégcsoporton belüli szállítási feladatok ellátására: a helyi raktárakból a felhasználó területre történő anyagok, alkatrészek kiszállításának akadályoztatása közvetve veszélyeztette volna a MÁV-VOLÁN-csoport tagokra kiszignált közszolgáltatói feladatellátást;

- ZÁHONY-PORT Zrt. esetében a szállítmányozási feladatok ellátására: a 2022. évben kirobbant orosz-ukrán háború miatt megnövekedett és kiemelt feladattá vált gabonaszállítmányok és egyéb termékek szállítmányozása megfelelő gépjárműpark nélkül szintén ellehetetlenült volna.

A keretszerződés 5. számú módosítása, valamint ennek alapján az egyes egyedi bérleti szerződés(ek) módosítása a napi működéshez, normál működés feltételeinek biztosításához volt szükséges és nélkülözhetetlen, elmaradása a MÁV-VOLÁN-csoport működésének ellehetetlenülését eredményezte volna.

36. Nyilatkoztak, hogy az 5. sz. szerződésmódosításra a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontja alapján került sor. A keretszerződés és annak módosításai megkötésének időpontjában nem volt és nem is lehetett tudomásuk az elmúlt években tapasztalt, méretét és gazdasági hatásait tekintve hasonló mértékű pandémia, valamint az orosz-ukrán háború kitéréséről és a gépjárművek gyártására és szállítására vonatkozó hatásairól, ezek további, költségvetést érintő gazdasági következményeiről. Nem láthatták előre, hogy a működését olcsóbban, kevesebb és használt gépjárművek igénybe vételével kell átalakítania, majd, hogy ezen folyamat közben megszületik egy kötelező erejű jogszabály, amely – egyébként az átlagosnál is drágább – elektromos, energiatakarékos járművek használatát írja elő, ami ráadásul a használt autók piacán nem elérhető elegendő számban. A keretszerződés megkötésének időpontjában és a 4. sz. szerződésmódosításkor továbbá nem láthatták előre, hogy a KEF a Tiszta Jármű Korm. r.-ben foglalt, az ajánlatkérő szervezetek kötelezettségeit bemutató módszertani útmutatót csak jelentős késéssel, 2023. február végén fogja közzé tenni és a társaságok vonatkozásában a járműbeszerzési terveket 2023. április hónapjában hagyja csak jóvá. A módosítás nem változtatja meg a keretszerződés általános jellegét, a módosítás a keretszerződés eredetileg is részét képező gépjárművek további bérletére, valamint a flottakezelési szolgáltatások változatlan nyújtására irányul. A módosítással a jelenlegi szerződéses havidíjak a korábbi havidíjakat konzerválják, amely a 6 hónapos időtartam alatt még a használt járművekre vonatkozó bérleti díjakhoz viszonyítva is nagyságrendileg 200 millió Ft-os megtakarítást eredményeznek. Az ajánlatkérők tájékoztatást adtak arról, hogy az új közbeszerzési eljárás lefolytatását korábban ellehetetlenítő körülmények elhárultak, így a „MÁV-Volán-csoport – Gépjárművek tartós bérlete” tárgyban a Kbt. XV. fejezete szerinti nyílt közbeszerzési eljárás hirdményének feladása folyamatban van a MÁV-VOLÁN-csoport eljárással érintett tagvállalatai, mint közös ajánlatkérők által.

A kérelmezett észrevételei

37. A kérelmezett kérte jogsértés hiányának a megállapítását.

38. Kérte a Közbeszerzési Hatóság által folytatott eljárásban tett észrevételei figyelembe vételét. Vélelmezte, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás indoka alapvetően az volt, hogy az ajánlatkérők „MÁV-csoport - Közúti gépjárműpark” tárgyú, a szerződésmódosítással kezelt beszerzési igényével egyező beszerzési igény kielégítésére megindított közbeszerzési eljárása (EKR000125992022) a Kbt. 75. § (2) bekezdés a) pontja alapján, általuk kellő gondossággal előre nem látható okból kifolyólag eredménytelenül zárult (írásbeli összegezés megküldésének időpontja: 2022.09.08.). Az említett közbeszerzési eljárásban az eredménytelenség indoka az alábbiak szerint került megadásra az ajánlatkérők részéről:

„A 16/2022. (VII. 28) számú részvényesi határozattal a Magyar Állam nevében a tulajdonosi jogok gyakorlója a háborús helyzetből fakadó nemzetgazdasági hatások miatti takarékosabb működés és központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében elrendelte az Ajánlatkérők fedezetének haladéktalan felülvizsgálatát, amelyre figyelemmel az új járművek igénybeviteléhez a fedezet nem biztosított.”

Ezen részvényesi határozat kiadásakor a közbeszerzési eljárás már folyamatban volt, és amennyiben azt eredményesen sikerült volna lezárniuk az ajánlatkérőknek, akkor nem lett volna szükséges a 4. sz. szerződésmódosítás. Mivel a kiírt közbeszerzési eljárás eredménytelenségét az ajánlatkérők tulajdonosi joggyakorlójának részvényesi határozata „idézte elő”, így álláspontja szerint a közbeszerzési eljárás eredménytelenségét (és ebből egyenesen következően a szerződésmódosítás szükségességét) az ajánlatkérők a legnagyobb gondosság mellett sem láthatták előre. A közbeszerzési eljárás eredménytelenségével a beszerzési igény (a MÁV Csoport járműflottával való ellátása) nyilvánvalóan nem szűnt meg, az továbbra is fennállt. A kialakult helyzetben a működés és szolgáltatás zökkenőmentes fenntartása érdekében az ajánlatkérő az idő szűkössége ill. a nagy darabszámú és speciális összetételű gépjárműpark végett nem tudott egyéb megoldást választani.

39. A kezdeményező a kezdeményezésében rögzítette, hogy mind a határozott idejű keretszerződés lejártával, mind az új közbeszerzési eljárás időigényével az ajánlatkérőknek előre számolniuk kellett volna, az nem minősülhet előre nem látható körülménynek. Álláspontja szerint nem a határozott idejű keretszerződés lejárt és nem az új közbeszerzési eljárás időigénye minősült a tárgyi szerződésmódosítás esetében előre nem látható körülménynek, hanem az ajánlatkérők alapítójának fedezetelvonó részvényesi határozata, amelynek kiadásakor a közbeszerzési eljárás már folyamatban volt. A 2014/24/EU irányelv preambuluma (109) bekezdése alapján az ajánlatkérő által „előreláthatatlan körülmények” kifejezés „fogalma” az alábbi: „(109) Az „előreláthatatlan körülmények” kifejezés olyan körülményekre utal, amelyeket az ajánlatkérő szerv – figyelembe véve a rendelkezésére álló eszközöket, az adott projekt természetét és jellemzőit, a szóban forgó terület jó gyakorlatát, valamint az eredeti odaítélés előkészítése során elköltött források és a várható érték közötti megfelelő viszony biztosításának az igényét – az eredeti odaítélés ésszerűen gondos előkészítése ellenére sem láthatott előre. Ugyanakkor ez nem érvényes azokban az esetekben, amikor a módosítás a beszerzés általános jellegének megváltozását eredményezi, például azáltal, hogy a megvalósítandó, illetve beszerzendő építési beruházásokat, árukat vagy szolgáltatásokat valami mással helyettesítik, vagy alapvetően megváltoztatják a beszerzés fajtáját, mivel ilyen helyzetben feltételezhető az eredményre gyakorolt hatás.” Maga a Közbeszerzési Hatóság is rögzíti a szerződések teljesítéséről és módosításáról szóló útmutatójában (2022.09.29.), hogy általánosságban elmondható, hogy az előre nem láthatóság követelménye alapvetően akkor valósulhat meg, ha a szerződés módosítását indokoló körülmény jövőbeli bekövetkezéséről az ajánlatkérőnek nem volt tudomása, és arra az ajánlatkérő a legnagyobb gondosság mellett a beszerzés körülményeinek ismeretében nem is számíthatott. A rendelkezésére álló információk alapján a fenti előfeltételek maradéktalanul fennálltak, de e körben elsődlegesen nyilván az ajánlatkérők nyilatkozatai a relevánsak,

miután itt a jogalap fennállásához az ajánlatkérői „tudatállapot” vizsgálandó. Ugyanezen hatósági útmutató rögzíti azt is, hogy a módosítást szükségessé tevő, előre nem látható körülménynek az ajánlatkérőn kívül álló objektív körülménynek kell lennie, a módosítás szükségessége tehát nem fakadhat az ajánlatkérői igény megváltozásából, annak külső kényszerítő körülménynek kell lennie. Álláspontja szerint ezen előfeltétel is fennállt a 4. sz. szerződésmódosítás kapcsán, mivel a módosítás szükségessége nem abból fakadt, hogy megváltozott volna az ajánlatkérők igénye (ti. rendelkezzen folyamatosan gépjárműflottával), hanem abból a kifejezetten külső, kényszerítő körülményből, hogy tulajdonosa (alapítója) kvázi nem engedte eredményessé nyilvánítani a megindított közbeszerzési eljárást. Ezt a körülményt egyszerre tekinthetjük külső és kényszerítő körülménynek: külső körülmény, mivel nem az ajánlatkérők ellenőrzési körén belül merült fel, és kényszerítő körülmény, mivel nem állt módjukban még teoretikusan sem másként dönteni, mint ahogy azt a tulajdonosa (alapítója) elrendelte.

40. A kezdeményezés azon megállapításával kapcsolatosan, mely szerint a tulajdonosi döntés az ajánlatkérő érdekkörében felmerülő körülmény, azaz a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) alpontja szerinti előre nem láthatóság követelménye vonatkozásában nem alapozhat meg előre nem láthatóságot, hangsúlyozta, hogy meg kell különböztetni az „érdekkör” és az „ellenőrzési kör” fogalmakat. Az ajánlatkérők a 4. sz. szerződésmódosítás szükségességét eredményező közbeszerzési eljárást a Kbt. 75.§ (2) bekezdés a) pontja alapján nyilvánították eredménytelenné, amely jogcím jogszerű alkalmazásának előfeltétele a Kbt. 53. § (4) bekezdése nyomán az ajánlatkérő ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülmény megléte, fennállása. Ténykérdés, hogy maga a kezdeményező sem vitatta, hogy az ajánlatkérő megindított közbeszerzési eljárásának eredménytelenné nyilvánítása jogszerű volt a Kbt. 75. § (2) bekezdés a) pontja alapján. Ebből álláspontja szerint egyenesen következik, hogy a kezdeményező maga sem vitatja azt, hogy az eljárás eredménytelenné nyilvánítását előidéző, fedezetelvonó tulajdonosi döntés egyértelműen az ajánlatkérők ellenőrzési körén kívül eső és általa előre nem látható körülménynek minősül, megalapozva ezzel az ajánlatkérők által indított közbeszerzési eljárás jogszerű eredménytelenné nyilvánítását. Amennyiben a megindított eljárás eredménytelensége kontextusában az ajánlatkérők tulajdonosának fedezetelvonó döntése az ajánlatkérők ellenőrzési körén kívül eső és általuk előre nem látható körülménynek minősül, úgy ezen minősítés nem változhat az ebből az eredménytelenségből fakadó szerződésmódosítás vonatkozásában sem. Végül jelezte, hogy míg a kezdeményező a beadványában az „érdekkör” fogalmat használja, a Kbt. vonatkozó rendelkezései „ellenőrzési kör”-ről rendelkeznek. Az „ellenőrzési kör” kategóriája sem funkciójában, sem tartalmában nem azonos a Ptk.-ban a vállalkozási szerződés objektív lehetetlenülésének következményeit megállapító szabályokban [Ptk. 6:248. § (1) bekezdés] alkalmazott „érdekkör” kategóriával. Az „ellenőrzési kört” a Ptk. felelősségi kategóriaként alkalmazza, ezzel szemben az „érdekkör” olyan lehetetlenülési eseteknél dönti el a jogkövetkezményeket, amelyeknél egyik fél felelősségét sem lehet megállapítani. Az „érdekkör” tehát kifejezetten felelősség nélküli kárelosztási funkciót tölt be a Ptk.-ban, míg az „ellenőrzési körön kívüliség” azt jelenti, hogy az érintett szervezet (jelen esetben az ajánlatkérők) adott körülményt nem képes befolyásolni, illetve nem képes arra hatást gyakorolni. Az ellenőrzési körre nézve a Ptk. miniszteri indokolása tér ki a jogalkotói szándék tartalmára. Az indokolás szerint ellenőrzési körön kívüli a szerződésszegő fél által nem befolyásolható körülmény, amelyre a fél nem képes hatást gyakorolni.

41. A kérelmezett szerint tehát az ajánlatkérők viszonylatában a fedezetelvonásról szóló tulajdonosi döntés egyértelműen az ajánlatkérők ellenőrzési körén kívül eső körülménynek minősül, miután már csak a tulajdonosi viszonyból fakadó alá-fölé rendeltségből és utasítási

jogkörökből adódóan is, az ajánlatkérők a tulajdonos döntését sem befolyásolni nem tudják, sem hatást nem képesek gyakorolni rá. Fentiekből adódóan álláspontja szerint a jogorvoslati eljárás tárgyát képező 4. sz. szerződésmódosítás jogszerű volt, megfelelt a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt szerződésmódosítási jogalapnak.

A jogorvoslati eljárás hivatalbóli kiterjesztése

42. A Döntőbizottság a 2023. június 12-én kelt D.145/17/2023. számú végzésével a jogorvoslati eljárást a Kbt. 158. § (1) bekezdés első és második mondata alkalmazásával kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett a 2023. május 31-én kelt 5. sz. szerződésmódosításukkal megsértették-e a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) alpontjára tekintettel a Kbt. 141. § (8) bekezdés első mondatát.

43. A kezdeményező a hivatalbóli kiterjesztéssel összefüggésben előterjesztett nyilatkozatában ismertette, hogy a szerződő felek az 5. sz. szerződésmódosítás során - valamennyi korábbi szerződésmódosításhoz hasonlóan - kizárólag a teljesítés időtartamát hosszabbították meg és azzal összefüggésben a szerződéses értéket módosították. Az 5. sz. szerződésmódosítással a teljesítés időtartama a 4. sz. szerződésmódosítással megállapított 70 hónapról 76 hónapra, a szerződéses érték 20.125.546.962.-Ft-ról 21.968.603.045.-Ft-ra módosult. Az ajánlatkérők indokaival összefüggésben kifejtette, hogy az 5. sz. szerződésmódosítás tekintetében sem kerültek megjelölésre olyanok, továbbá alátámasztásként nem kerültek csatolásra olyan dokumentumok, melyek alapján igazolható lenne, hogy a szerződésmódosítás megfelel a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontjának. A Tiszta jármű Korm. rendeletben foglalt követelményeknek való megfelelés körében hivatkozott körülmények az 5. sz. szerződésmódosítás tekintetében nem bírnak relevanciával, azok önmagukban nem teszik jogszerűvé azt. Álláspontja szerint a szerződésmódosításra azon alapvető indokra tekintettel került sor, hogy az ajánlatkérők a keretszerződés 48 hónapos időtartamának 2021. év júliusában történő eredeti lejártát megelőzően megfelelő időben nem folytattak le új közbeszerzési eljárást, ekként nem rendelkeztek a közszolgáltatói feladatainak folyamatos ellátásához szükséges új gépjárműflotta kezelési (tartószerűleti és üzemeltetési) keretszerződéssel. Az ajánlatkérők továbbá azon indokokat jelölik meg előre nem látható körülményként, melyek már a 4. sz. szerződésmódosításról szóló tájékoztató hirdetményben is megjelölésre kerültek. Álláspontja szerint ezen indokok egyike sem tekinthető előre nem látható körülménynek, figyelemmel arra, hogy a 2020-2021. évek rendkívüli körülményei az ajánlatkérők előtt már az 1. sz. szerződésmódosítás időpontjában, 2021. július 30. napján ismertek voltak a 2021/S 183-476180 iktatószámú hirdetmény indokai szerint, azok gazdasági hatásaira az ajánlatkérők felkészülhettek. Nem tekinthető előre nem látható körülménynek a Tiszta jármű Korm. r. miatti átstrukturálási kötelezettség sem, mivel ezen kötelezettség 2022. október 24. napjától, a Tiszta jármű Korm. r. hatályba lépésének időpontjától az ajánlatkérők számára ismert volt. Végül fenntartotta, hogy az 5. sz. szerződésmódosítás sem volt szükséges az eredeti szerződés teljesítéséhez. A keretszerződés 48 hónapos időtartamának lejártával az ajánlatkérőknek új beszerzési igénye keletkezett, annak kielégítésére új közbeszerzési eljárást kellett volna lefolytatniuk, és új szerződést kötniük.

44. Az ajánlatkérők a jogorvoslati eljárás hivatalbóli kiterjesztésével összefüggésben kérték figyelembe venni a jogorvoslati eljárás során tett nyilatkozatukban foglaltakat, továbbá jogsértés hiányának a megállapítását. Előadták, hogy az 5. sz. szerződésmódosítás fennállásához is kiemelkedően fontos közérdek kapcsolódik, ezért jogsértés megállapítása esetén a szerződés semmisségének megállapítását mellőzni kérték. Mindvégig a közbeszerzési alapelveknek megfelelően jártak el, a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének

betartása abban is megmutatkozik, hogy a 4. és 5. sz. szerződésmódosítással a jelenlegi szerződéses havidíjak a korábbi szinten maradtak, amely a 6 hónapos időtartamok alatt még a használt járművekre vonatkozó bérleti díjakhoz viszonyítva is nagyságrendileg 200-200 millió Ft-os megtakarítást eredményeznek.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

45. A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérők 2016. december 30-án indították a közbeszerzési eljárásukat, ezért a Kbt. és a Korm. r. ezen időpontban hatályos rendelkezései alapján vizsgálta meg a kezdeményezést és a hivatalbóli kiterjesztést.

46. A Döntőbizottságnak azt kellett eldöntenie, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett jogsértően módosították-e a keretszerződést 2022. november 30-án és 2023. május 31-én.

47. A Kbt. 2. § (7) bekezdése szerint e törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi. E törvény rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a közbeszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása, a szerződés megkötése és teljesítése, illetve a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárás során a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás céljával összhangban a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni.

A Kbt. 2. § (8) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződésekre az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Kbt. 4. § (1) bekezdése szerint a 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, illetve építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötése érdekében az 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek az e törvény szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 6. § (1) bekezdés c) pontja szerint e törvény alkalmazásában – a közszolgáltató tevékenységének biztosítása céljából lefolytatott beszerzése során – közszolgáltató ajánlatkérő a Kbt. 5. § (1) bekezdésében meghatározott szervezet, amennyiben az alábbiakban meghatározott közszolgáltató tevékenységet folytatja, vagy ilyen tevékenység folytatása céljából hozták létre:

c) vasúti, automatizált rendszerekkel, villamossal, trolibusszal, autóbusszal vagy drótkötélpályán történő közlekedés terén közszolgáltatást nyújtó hálózatok létesítésével vagy üzemeltetésével kapcsolatos tevékenység.

A Kbt. 198. § (1) bekezdése szerint felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza: 4. a közszolgáltatói szerződés megkötésére irányadó eljárások sajátos közbeszerzési szabályait, valamint a 13. § szerinti eljárással összefüggő szabályokat.

48. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU Irányelve a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: Irányelv) (115) preambulumbekzdése szerint a közszolgáltató ajánlatkérők szembesülhetnek olyan külső körülményekkel, amelyeket a szerződés odaítélésekor nem láthattak előre, különösen, amikor a szerződés teljesítése hosszabb időszakot ölel fel. Ilyen esetben szükség van bizonyos fokú rugalmasságra, hogy a szerződést – új közbeszerzési eljárás nélkül – az említett körülményekhez igazítsák. Az előreláthatatlan körülmények kifejezés olyan körülményekre utal, amelyeket a közszolgáltató ajánlatkérő – figyelembe véve a rendelkezésére álló eszközöket, az adott projekt természetét és jellemzőit, a szóban forgó terület bevált gyakorlatát, valamint az odaítélés előkészítése során elköltött források és a várható érték

közötti megfelelő viszony biztosításának az igényét – az eredeti odaítéléskor ésszerűen gondos előkészítés ellenére sem mérhetett fel előre.

Az Irányelv 89. Cikke az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

A szerződések módosítása azok időtartama alatt

(1) A szerződések vagy keretmegállapodások ezen irányelvvel összhangban új közbeszerzési eljárás nélkül módosíthatók az alábbiak közül bármely esetben:

c) amennyiben az alábbi feltételek mindegyike teljesül:

i. olyan körülmények miatt merült fel a módosítás igénye, amelyet egy kellő gondossággal eljáró közszolgáltató ajánlatkérő nem láthatott előre;

ii. a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;

(5) Ezen irányelv értelmében új közbeszerzési eljárásra van szükség az építési beruházásra, árubeszerzésre vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés vagy keretmegállapodás rendelkezéseinek – a szerződés vagy keretmegállapodás időtartama alatt történő – az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérő módosításai esetében.

49. A Korm. r. 1. § (1) bekezdése szerint e rendelet hatálya a Kbt. szerinti közszolgáltatói szerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásokra terjed ki.

A Korm. r. 22. § (1) bekezdése szerint a közszolgáltatói szerződések módosítása során a Kbt. 141. § (4) bekezdés b)-c) pontja nem alkalmazandó.

A Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontja szerint a Kbt. 141. § (2) bekezdésben, valamint (4) bekezdés a) pontjában szabályozott esetek mellett a szerződés - a Kbt. 141. § (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül - új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, illetve módosulhat az alábbiak közül bármely esetben:

b) a következő feltételek együttes teljesülése esetén:

ba) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;

bb) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét.

A Korm. r. 22. § (3) bekezdése szerint a Kbt. 141. § (5)-(8) bekezdése megfelelően alkalmazandó.

50. A Kbt. 141. § (1) bekezdése és a (8) bekezdés szerint:

(1) Ezen alcím rendelkezéseit alkalmazni kell a szerződés felek - vagy az erre jogosult valamelyik fél - általi módosítására, valamint a felek jogviszonyának a szerződésben foglalt rendelkezéseknek megfelelő változására (a továbbiakban együtt: szerződésmódosítás).

(8) A szerződés az e §-ban foglalt eseteken kívül csak új közbeszerzési eljárás eredményeként módosítható. Amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor, a módosítás a 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis.

51. A Döntőbizottság a Kbt. 6. § (1) bekezdésének c) pontja alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő közszolgáltató ajánlatkérőnek minősül, továbbá a jelen közbeszerzési eljárás a Kbt. szerinti közszolgáltatói szerződés megkötésére irányult, és ezért a Korm. r. 1. § (1) bekezdése alapján e Korm. r. tárgyi hatálya kiterjed a jelen közbeszerzési eljárásra.

52. A Kbt. 4. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérőként meghatározott szervezetek beszerzésüket közbeszerzési eljárás útján kötelesek megvalósítani, különösen a Kbt. 4. § (1) bekezdéséből, valamint a Korm. r. 22. § (2) bekezdés felvezető mondatából következően minden beszerzés előtt, így a szerződés módosítása útján megvalósult beszerzést megelőzően is, közbeszerzési eljárás lefolytatása kötelező. Az egyébként kivételes – közbeszerzési eljárás mellőzésével megvalósított – szerződésmódosítás feltételeit a jogszabályok taxatíve sorolják

fel, amelyek értelmezésekor a Kbt. 2. § (7) bekezdés első mondata szerinti kógenciára is figyelemmel kell lenni.

53. A kezdeményező álláspontja az, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás nem felel meg a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontjában foglaltaknak, mert az ajánlatkérők nem igazoltak azzal kapcsolatosan olyan körülményeket, amelyek előre nem láthatók voltak általuk, továbbá a keretszerződés módosítása annak teljesítéséhez nem is volt szükséges. Az ajánlatkérők és a kérelmezett szerint a szerződésmódosítás megfelel a Korm. r. és a Kbt. előírásainak.

54. A Döntőbizottság előjáróban rögzíti egyrészt, hogy eljárása annak vizsgálatára irányul, hogy a felek a szerződésmódosítás során a Kbt. szerződésmódosításra vonatkozó szabályai alapján jártak-e el, vagy sem, és e körben azon körülményeket értékelheti, amelyeket az ajánlatkérő és a kérelmezett az indokai között ismertetett. A Döntőbizottság a figyelembe vehető indokok körének meghatározásakor a Kúria Kfv.VI.37.948/2019/5. számú ítéletében szereplő elvi döntésnek megfelelően járt el, amelyet a Fővárosi Törvényszék is megerősített többek között a legutóbbi, 104.K.706.819/2020/5. számú ítéletében. A bírósági joggyakorlat szerint a szerződésmódosítás jogszerűségének megítélésakor „csak azok az indokok vizsgálhatók, amelyeket az ajánlatkérő a szerződésmódosítás indokaként a hirdetményben megjelölt”, negatív irányból mindez azt is jelenti, hogy „a hirdetményben nem közölt szerződésmódosításra okot adó körülmény akkor sem értékelhető, ha egyébként alátámasztaná a Kbt.” vonatkozó előírásai fennállását.

55. A 4. sz. szerződésmódosítás tárgyában 2023. február 13-án közzétett hirdetményben megjelölésre kerültek az ajánlatkérők által a szerződésmódosítás alapjaként az alábbi körülmények, a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontjára, mint jogalapra hivatkozással:

- a 2020-2021. években induló és a 2022. évben is tovább gyűrűző rendkívüli események (járványhelyzet és orosz-ukrán háború) által generált gazdasági hatásként (logisztikai és gyártási nehézségek) és a központi költségvetés kiadási oldalának kímélése érdekében a korábban megindított új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám, valamint az eljáráshoz kapcsolódó fedezet jelentős mértékű felülvizsgálata és átstrukturálása,
- a korábban megindított új gépjárműflotta kezelési (tartósbérleti és üzemeltetési) keretszerződés megkötésére irányuló közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítása,
- a tulajdonosi döntés értelmében új közbeszerzési eljárás megindítása vált szükségessé,
- amelynek megindítása előtt jelent meg a Tiszta jármű Korm. r., amely 2022. október 24. napján lépett hatályba, és amelynek alapján új közbeszerzési eljárás nem volt indítható, illetőleg a megindítani tervezett közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és annak összetétele újabb felülvizsgálatra és átstrukturálásra szorult.

56. A Döntőbizottság a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontja szerinti első konjunktív feltétel fennállása tekintetében először megvizsgálta, hogy a szerződésmódosítást olyan körülmények tették-e szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre.

57. A Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontja alapján akkor lehet jogszerűen módosítani a szerződést, ha két feltétel együttesen teljesül. Ha valamelyik feltétel nem áll fenn, akkor a szerződésmódosítás jogsértő. A Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontján belül az első feltételt a

ba) alpont tartalmazza: a szerződésmódosítást olyan körülményeknek kell szükségessé tenni, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre. A Döntőbizottság értelmezése szerint a ba) alpontban foglalt feltétel is két fordulatra bontandó, amelyeknek együttesen kell teljesülniük: egyrészt olyan körülményeknek kell fellépniük, amelyek szükségessé teszik a szerződés módosítását, másrészt e körülményeknek olyannak kell lenniük, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva sem láthatott előre.

58. A Döntőbizottság először a ba) alpont első fordulátát vizsgálta meg, vagyis azt, hogy a keretszerződés 4. számú módosítását mely körülmények tették szükségessé.

59. A kezdeményező e körben arra hivatkozott, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás azért nem volt szükséges az eredeti szerződés teljesítéséhez, mert annak határideje és keretösszege 2021. júliusában lejárt, ezzel az eredeti szerződést a felek határidőben és a keret kimerülésével teljesíteni tudták. Az ajánlatkérők és a kérelmezett ezzel szemben nyilatkoztak, hogy a keretszerződés a 3. sz. szerződésmódosítással 2022. november 30-áig került meghosszabbításra és a 4. sz. szerződésmódosítás szükséges volt, mégpedig azért, mert a szerződéses határidő lejártakor nem rendelkeztek új szolgáltatási szerződéssel. Az ajánlatkérők továbbá úgy érveltek, hogy a normaszöveg sem arról rendelkezik, hogy az eredeti szerződés teljesítését ellehetetlenítő, akadályozó körülmények elhárításához kell a módosításnak szükségesnek lennie, ilyen kitételel a jogszabály nem tartalmaz.

60. A Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja valóban nem tartalmazza a „szükségesség” kritériumait, csak annyit rögzít, hogy olyan körülmények merüljenek fel, amelyek a módosítást szükségessé teszik. Az Irányelv szerződésmódosítás lehetőségét biztosító (109) preambulum-bekezdése „külső körülményeket” említ, amely azt támasztja alá, hogy a módosítás szükségessége egy ajánlatkérőn kívüli független esemény következtében merüljön fel. A Döntőbizottság értelmezése szerint ezért – amelyet a Fővárosi Törvényszék is alapvetően osztott a 103.K.705.649/2021/18. számú ítéletében - a szerződés módosításának kizárólagos célja az lehet, hogy megszüntessen egy olyan külső körülményt, amely a szerződés teljesítését akadályozza vagy ellehetetleníti. A szerződésben rögzített tartalom megvalósulását nem korlátozó körülmény folytán jelentkező cél nem külső körülmény, hanem a szerződés keretein túlmutató új ajánlatkérői igény. Ebből következően egy körülményről akkor lehet csak azt megállapítani, hogy szükségessé teszi a szerződés módosítását, ha a szerződés teljesítésének sikerességét befolyásolja kedvezőtlenül. Annak elfogadásával, amelyet az ajánlatkérők és a kérelmezett állítanak, vagyis, hogy önmagában az ellátás folyamatosságának biztosítása is megfelel a normaszöveg szerinti „szükségességnek”, így a szerződésmódosítás jogszerűnek minősül, azzal az ajánlatkérők számára lehetővé válik, hogy újabbnál újabb, számukra nyilvánvalóan szükséges új igények miatt, akár ismételt, parttalanul, közbeszerzés mellőzésével módosítsák szerződéseiket.

61. A jelen esetben az állapítható meg, hogy 2022. november 30-án az ajánlatkérők és a kérelmezett által végrehajtott három szerződésmódosítást követően lejárt a módosított keretszerződés teljesítési határideje, illetve kimerült annak keretösszege. Nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy a szerződő felek a módosított keretszerződést nem voltak képesek teljesíteni vagy a keretszerződés szerinti keretösszeget az ajánlatkérők a kérelmezett részére nem voltak képesek kifizetni, ezért megállapítható, hogy az eredeti keretszerződés – annak három módosítását követően – teljesedésbe ment. A Döntőbizottság egyetértett a kezdeményezővel abban, hogy az ajánlatkérőknek valójában 2022. november 30-át követően egy új, közbeszerzésköteles beszerzési igényük merült fel, amelynek megvalósítása nem állt kapcsolatban az eredeti keretszerződés teljesítésével. A keretszerződés teljesítését külső

körülmény nem akadályozta, a 4. sz. szerződésmódosítás következtében új beszerzési igény keletkezett, ezért a Döntőbizottság megállapította, hogy a szerződésmódosítás nem felelt meg a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja első fordulataának, mert az eredeti szerződés teljesítéséhez nem volt szükséges.

62. A Döntőbizottság ezt követően a ba) alpont második fordulataát vizsgálta meg, vagyis a 4. sz. szerződésmódosításban szereplő körülményeket értékelte abból a szempontból, hogy azokat az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatta-e előre.

63. A kérelmezettnek az „érdekkör” és az „ellenőrzési kör” jogi kategóriák értelmezését tartalmazó észrevételével összefüggésben a Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja szempontjából – figyelemmel az Irányelv fentebb idézett rendelkezéseire, valamint a vonatkozó joggyakorlatra – nem ezek, hanem az kap hangsúlyt, hogy a szerződésmódosítást külső, a szerződés odaítélésekor előre nem látható körülmények tették-e szükségessé, amelyeket a kellő gondossággal eljáró közszolgáltató ajánlatkérő nem láthatott előre. A Fővárosi Törvényszék is kifejtette a 103.K.701.404/2022/25. számú ítéletében, hogy „a jogszabályértelmezéshez iránymutatást nyújtó és joggyakorlatot összesítő Nagykommentár a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvényhez – Szerkesztette: Dezső Attila (a továbbiakban: Kommentár) szerint tipikusan vis maior esetén helytálló ezen eljárásfajta alkalmazása, vagyis amikor az ajánlatkérőn kívül álló, előre nem látott kényszerítő körülmény miatt kell váratlanul megoldani egy rendkívüli helyzetet. [...] Az előre nem láthatóság és az ajánlatkérő mulasztása összefüggnek egymással: az előre nem látható okoknak az ajánlatkérőtől független körülményekből kell származniuk.” A Fővárosi Törvényszék a 104.K.706.819/2020/5. számú ítéletében megállapította azt is, hogy a – Korm. r. jelenleg vizsgált rendelkezésével azonosan fogalmazó – „Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjának helyes értelmezéséhez segítséget nyújt a korábbi Kbt.-ben foglalt hirdetmény nélküli tárgyalásos eljáráshoz kapcsolódó joggyakorlat, amelyet a Kommentár is kifejezetten felhív a Kbt. 141. §-a körében. Az előre nem látható ok bekövetkezésének feltételével kapcsolatban a Közbeszerzési Döntőbizottság számos határozatában rámutatott arra, hogy nem minősül előre nem látható körülménynek az, ami az ajánlatkérő mulasztásából, a közbeszerzési eljárás nem elég gondos előkészítéséből, a tervezés hibájából származik. Következőes a jogalkalmazási gyakorlat abban, hogy a módosítást szükségessé tevő, előre nem látható körülménynek az ajánlatkérőn kívül álló, objektív körülménynek kell lennie”.

64. A Döntőbizottság egyetértett a kezdeményezővel abban, hogy a keretszerződés keretösszege és határideje az ajánlatkérők és a kérelmezett számára a keretszerződés aláírásától kezdve (2017. július 19. napja) ismert volt, tudomással bírtak tehát arról, hogy a keretszerződés meg fog szünni és ennek időpontját is nagy bizonyossággal ismerték. A felek három alkalommal módosították közbeszerzési szerződésüket, ebből eredően a 4. sz. szerződésmódosítás aláírásakor (2022. november 30. napja) tudatában voltak annak is, hogy a 3. sz. szerződésmódosítás keretösszege kimerül és határideje lejár, mindez a 3. sz. szerződésmódosítás aláírásától, 2022. július 29. napjától ismert volt számukra. Utóbbi időponttól, vagyis 2022. július 29.-étől tudtak arról, hogy a tulajdonosi joggyakorló költségtakarékossági intézkedései miatt a tárgyban indított új közbeszerzést eredménytelenné kellett nyilvánítani, tekintettel arra, hogy a 3. sz. szerződésmódosításra is – részben - ezen okból került sor. A Döntőbizottság álláspontja szerint a határozott időtartamú szerződés megszűnése és a keretösszeg kimerülése nem minősül az ajánlatkérőtől független külső körülménynek, illetve olyannak sem, amelyet a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő nem láthatott előre. A Döntőbizottság továbbá egyetértett a kérelmezettel abban, hogy az, hogy az ajánlatkérők a tárgyban indított új közbeszerzésüket eredménytelenné nyilvánították,

ténykérdés, jelen jogorvoslati eljárásban nem vitatható. Ugyanakkor egyrészt ez az ajánlatkérőktől nem független külső körülmény, tekintettel arra, hogy az a közbeszerzés is általuk került folytatásra, másrészt dokumentáltan 2022. július 29-étől ismert volt számukra, és már hivatkoztak is erre a tényre a 3. sz. szerződésmódosításkor, így 2022. november 30-áig már – kellő gondossággal történő eljárásuk esetén – lett volna lehetőségük megtenni a szükséges intézkedéseket a szerződésmódosítás elkerülése érdekében.

65. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy az ajánlatkérők a jogorvoslati eljárásban általuk kifejtettekkel ellentétben, a 4. sz. szerződésmódosítás tárgyában közzétett hirdetményükben csak annyiban indokolták a 2020-2022. évek rendkívüli eseményeivel a szerződésmódosítást, hogy azok miatt a gépjárműdarabszám és a fedezet felülvizsgálata, átstrukturálása szükségessé vált. Tényszerűen megállapítható azonban, hogy az utóbbi évek kedvezőtlen hatásai már említésre kerültek mindhárom megelőző szerződésmódosításban is, és a Döntőbizottság szerint amellett, hogy nem életszerű, hogy felelősen gazdálkodó ajánlatkérők három szerződésmódosítás alatt nem vonják le a külföldi és belföldi piacgazdasági- és egyéb változások következményeit, mindez a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja szempontjából sem minősülhet kellő gondossággal történő eljárásnak. Az ajánlatkérők egyébként alapvetően nem is előbbiekkal, hanem inkább az új közbeszerzési eljárásnak a költséghatékonyságot előíró tulajdonosi döntés miatti eredménytelenségével indokolták a szerződésmódosítást, miképp erre a kérelmezett is helyesen rámutatott. Így, bár az ajánlatkérők és a kezdeményező között vita alakult ki az utóbbi években a gépjárműpiacot érintő változások megítélését érintően, mindezen kérdéseket a Döntőbizottság a jelenleginél részletesebben nem vizsgálta. Mellőzte e körben a vizsgálatot a Döntőbizottság ezért is, mert az ajánlatkérők és a kérelmezett olyan dokumentumokat nem csatoltak, amelyek egyébként – az utóbbi évek hátrányos gazdasági következményei alátámasztására – figyelembe vehetők lettek volna. A Döntőbizottság továbbá, mivel tényként fogadta el az új közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítását, valamint azt is, hogy minderről az ajánlatkérőknek már jóval a 4. sz. szerződésmódosítást megelőzően tudomásuk volt, sem az ott hozott ajánlatkérői döntés jogszerűségét, sem azt nem vizsgálta, hogy a tulajdonosi döntés mennyiben tekinthető az ajánlatkérőktől független külső körülménynek. A Döntőbizottság visszautal az előző pontban kifejtettekre és e körben fenntartja, hogy a hivatkozást nem azért nem tartja elfogadhatónak a tárgyi jogalap alátámasztására, mert nem tekinti külső körülménynek, hanem azért, mert a 4. sz. szerződésmódosítás időpontjában a korábbi közbeszerzés tulajdonosi döntés miatti eredménytelensége már nem minősült előre nem láthatónak.

66. Az ajánlatkérők hivatkoztak arra, hogy a Tiszta jármű Korm. r. miatt „új közbeszerzési eljárás nem indítható”, illetőleg az előkészítés alatt álló új közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és annak összetétele felülvizsgálatra, átstrukturálásra szorult. Tényként fogadta el a Döntőbizottság, hogy a nevezett jogszabály 2022. október 20-án került kihirdetésre és 2022. október 23-án hatályba lépett, a 3. sz. szerződésmódosítás szerinti határidő lejártát megelőző egy hónappal. A Döntőbizottság ugyanakkor nem értett egyet az ajánlatkérőkkel abban, hogy a Tiszta Jármű Korm. r. megtiltotta számukra, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás helyett a Kbt. előírásainak megfelelően közbeszerzést folytassanak le. Sem az ajánlatkérők, sem a kérelmezett nem jelölték meg ezzel összefüggésben, hogy ilyen tilalom számukra a jogszabály mely rendelkezéséből következett. Valójában a Tiszta jármű Korm. r. azt írta elő, hogy 150 napon belül készítsenek az ajánlatkérők egy járműbeszerzési tervet az ún. első referencia-időszak (2021. augusztus 2. és 2025. december 31.) vonatkozásában arról, hogyan kívánják megvalósítani a jogszabály szerinti beszerzési célértékeket és ezt a tervet nyújtják be a koordinatív feladatokat ellátó Központi Ellátási Főigazgatóság (a továbbiakban: KEF) részére. Hivatkoztak az ajánlatkérők a jogorvoslati

eljárás során a Tiszta jármű Korm. r. 5. § (7) bekezdésére, azonban ez az előírás is csak előzetes tájékoztatási kötelezettséget rótt rájuk. Hangsúlyos, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett a jogszabály nem létező tilalmára hivatkozással ismételten módosították közbeszerzési szerződésüket, a 4. sz. szerződésmódosítás értéke messzemenően meghaladta a közbeszerzési értékhatárokat (1.745.122.158.-Ft), mindezt úgy, hogy a tárgyi, új közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítására tekintettel az újabb közbeszerzés előkészítése – a 3. sz. szerződésmódosítás tárgyában közzétett hirdetményben is elismerten – már 2022. július 29-én is folyamatban volt. Az, hogy az ajánlatkérők 2022. július 29-étől kezdődően a Tiszta jármű Korm. r. hatálybalépéséig, illetve a 4. sz. szerződésmódosításig nem indították meg új közbeszerzési eljárásukat, nem tekinthető olyan külső körülménynek, amelyet kellő gondossággal eljárva nem láthattak előre. A közbeszerzési eljárás megindítása a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő kötelezettsége és ebben a Tiszta jármű Korm. r. – amely 2022. október 23-án lépett hatályba – sem 2022. július 29-étől, sem 2022. október 23-ától kezdve nem gátolta az ajánlatkérőket.

67. A Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) alpontja szerinti feltétel nem teljesült a 4. sz. szerződésmódosítás során, így figyelemmel arra, hogy a konjunktív feltételek egyikének nem felelt meg a vizsgált 4. sz. szerződésmódosítás, a Döntőbizottság azzal kapcsolatosan megállapította a jogsértést az ajánlatkérők és a kérelmezett terhére.

68. A Döntőbizottság ezt követően a jogorvoslati eljárás hivatalbóli kiterjesztése körében az 5. sz. szerződésmódosítás jogszerűsége körében foglalt állást, a jogkérdés megítélésével összefüggésben kifejtett általános alapvetés fenntartásával.

69. Az 5. sz. szerződésmódosítás tárgyában 2023. június 28-án közzétett hirdetményben az ajánlatkérők a szerződésmódosítás alapjaként szinte ugyanazon körülményeket tüntették fel, mint a 4. sz. szerződésmódosítás esetében.

70. A Döntőbizottság a Korm. r. 22. § (2) bekezdés b) pontja szerinti első konjunktív feltétel fennállása tekintetében először szintén megvizsgálta, hogy a szerződésmódosítást olyan körülmények tették-e szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre és először a ba) alpont első fordulata, vagyis azt, hogy a keretszerződés 5. számú módosítását mely körülmények tették szükségessé.

71. A kezdeményező és az ajánlatkérők az 5. sz. szerződésmódosítást érintően fenntartották a 4. sz. szerződésmódosítással összefüggésben előadottakat. A jelen esetben az állapítható meg, hogy 2023. május 31-én az ajánlatkérők és a kérelmezett által végrehajtott négy szerződésmódosítást követően lejárt a módosított keretszerződés teljesítési határideje, illetve kimerült annak többször módosított keretösszege. A Döntőbizottság fenntartja a 4. sz. szerződésmódosítással összefüggésben annak szükségességével összefüggésben kifejtetteket, hangsúlyozza, hogy az ajánlatkérőknek valójában 2023. május 31-én egy közbeszerzési kötelező beszerzési igényük merült fel, amelynek megvalósítása nem állt kapcsolatban az eredeti keretszerződés teljesítésével, amelyet külső körülmény nem akadályozott, így az 5. sz. szerződésmódosítás következtében új beszerzési igény keletkezett, ezért a Döntőbizottság megállapította, hogy a szerződésmódosítás nem felelt meg a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja első fordulatainak, mert az eredeti szerződés teljesítéséhez nem volt szükséges.

72. A Döntőbizottság ezt követően a ba) alpont második fordulata vizsgálgatta meg, vagyis a 5. sz. szerződésmódosításban szereplő körülményeket értékelte abból a szempontból, hogy azokat az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatta-e előre.

73. A Döntőbizottság az 5. sz. szerződésmódosítás esetén is fenntartja, hogy a keretszerződés keretösszege és határideje az ajánlatkérők és a kérelmezett számára a keretszerződés aláírásától kezdve (2017. július 19. napja) ismert volt, tudomással bírtak tehát arról, hogy a keretszerződés meg fog szünni és ennek időpontját is nagy bizonyossággal ismerték. A felek négy alkalommal módosították közbeszerzési szerződésüket, ebből eredően az 5. sz. szerződésmódosítás aláírásakor (2023. május 31-én) tudatában voltak annak is, hogy a 4. sz. szerződésmódosítás keretösszege kimerül és határideje lejár, mindez a 4. sz. szerződésmódosítás aláírásától ismert volt számukra. Utóbbi időponttól, vagyis 2022. november 30-ától tudtak arról, hogy a tulajdonosi joggyakorló költségtakarékossági intézkedései miatt a tárgyban indított új közbeszerzést eredménytelenné kellett nyilvánítani, tekintettel arra, hogy a 3. és 4. sz. szerződésmódosításokra is – részben - ezen okból került sor. A Döntőbizottság álláspontja szerint a határozott időtartamú szerződés megszűnése és a keretösszeg kimerülése nem minősül az ajánlatkérőtől független külső körülménynek, illetve olyannak sem, amelyet a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő nem láthatott előre. Az sem az ajánlatkérőktől független, külső körülmény, hogy a tárgyban indított új, saját közbeszerzésüket eredménytelenné nyilvánították, ez a tény azonban 2022. július 29-étől ismert volt számukra, és már hivatkoztak is erre a tényre a 3. és 4. sz. szerződésmódosításkor, így 2023. május 31-éig már – kellő gondossággal történő eljárásuk esetén – lett volna lehetőségük megtenni a szükséges intézkedéseket a szerződésmódosítás elkerülése érdekében.

74. A Döntőbizottság ehelyütt is hangsúlyozza, hogy az ajánlatkérők az 5. sz. szerződésmódosítás tárgyában közzétett hirdményükben csak annyiban indokolták a 2020-2022. évek rendkívüli eseményeivel a szerződésmódosítást, hogy azok miatt a gépjárműdarabszám és a fedezet felülvizsgálata, átstrukturálása volt szükséges. Tényszerűen megállapítható azonban, hogy az utóbbi évek kedvezőtlen hatásai már említésre kerültek mind a négy megelőző szerződésmódosításban is, és a Döntőbizottság szerint amellet, hogy nem életszerű, hogy felelősen gazdálkodó ajánlatkérők négy szerződésmódosítás alatt nem vonják le a külföldi és belföldi piaczgazdasági- és egyéb változások következményeit, mindez a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja szempontjából sem minősülhet kellő gondossággal történő eljárásnak. Az ajánlatkérők egyébként az 5. sz. szerződésmódosítás esetében is alapvetően az új közbeszerzési eljárásnak a költséghatékonyságot előíró tulajdonosi döntés miatti eredménytelenségével indokolták a szerződésmódosítást, így mindezen kérdéseket a Döntőbizottság a jelenleginél részletesebben nem vizsgálta. Mellőzte e körben a vizsgálatot a Döntőbizottság ezért is, mert az ajánlatkérők és a kérelmezett olyan dokumentumokat nem csatoltak, amelyek egyébként – az utóbbi évek hátrányos gazdasági következményei alátámasztására – figyelembe vehetők lettek volna. A Döntőbizottság továbbá, mivel tényként fogadta el az új közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítását, valamint azt is, hogy minderről az ajánlatkérőknek már jóval a 4. sz. szerződésmódosítást megelőzően tudomása volt, sem az ott hozott ajánlatkérői döntés jogszerűségét, sem azt nem vizsgálta, hogy a tulajdonosi döntés mennyiben tekinthető az ajánlatkérőktől független külső körülménynek. A Döntőbizottság az 5. sz. szerződésmódosítással összefüggésben is fenntartja, hogy a hivatkozás álláspontja szerint nem azért nem szolgálhat a tárgyi jogalap alátámasztására, mert nem tekinthető külső körülménynek, hanem azért, mert az 5. sz. szerződésmódosítás időpontjában a korábbi közbeszerzés tulajdonosi döntés miatti eredménytelensége már nem minősült előre nem láthatónak.

75. Az ajánlatkérők az 5. sz. szerződésmódosítással összefüggésben markánsabban hivatkoztak arra, hogy a Tiszta jármű Korm. r. miatt „új közbeszerzési eljárás nem indítható”, illetőleg az előkészítés alatt álló új közbeszerzési eljárásban rögzített gépjárműdarabszám és

annak összetétele felülvizsgálatra, átstrukturálásra szorult. A Döntőbizottság szerint a jelen esetben is értékelni kell, hogy a nevezett jogszabály a 3. sz. szerződésmódosítás szerinti határidő lejártát megelőző egy hónappal és a 4. sz. szerződésmódosítással növelt határidő lejárta előtt több mint hét hónappal kihirdetésre került, illetve hatályba lépett. Azt is szükséges továbbá figyelembe venni, hogy a Tiszta Jármű Korm. r. az ajánlatkérők állításával ellentétben nem tiltotta meg számukra, hogy a Kbt. előírásainak megfelelően közbeszerzést folytassanak le, határidőt szabott a beszerzési célértékeket tartalmazó tervek előterjesztésére. Hivatkoztak az ajánlatkérők a jogorvoslati eljárás során a Tiszta jármű Korm. r. 5. § (7) bekezdésére, azonban ez az előírás is csak előzetes tájékoztatási kötelezettséget rótt rájuk. Hangsúlyos, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett a jogszabály nem létező tilalmára hivatkozással ismételtelen módosították közbeszerzési szerződésüket, az 5. sz. szerződésmódosítás értéke messzemenően meghaladta a közbeszerzési értékhatárokat (1.843.056.083.-Ft), mindezt úgy, hogy a tárgyi, új közbeszerzési eljárás eredménytelenné nyilvánítására tekintettel az újabb közbeszerzés előkészítése – a 3. sz. szerződésmódosítás tárgyában közzétett hirdetményben is elismerten – már 2022. július 29-én is folyamatban volt. Az, hogy az ajánlatkérők 2022. július 29-étől kezdődően a Tiszta jármű Korm. r. hatálybalépéséig, illetve az 5. sz. szerződésmódosításig nem indították meg új közbeszerzési eljárásukat, nem tekinthető olyan külső körülménynek, amelyet kellő gondossággal eljárva nem láthattak előre. A közbeszerzési eljárás megindítása a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérő kötelezettsége és ebben a Tiszta jármű Korm. r. – amely 2022. október 23-án lépett hatályba – sem 2022. július 29-étől, sem 2022. október 23-ától kezdve nem gátolta az ajánlatkérőket. A Döntőbizottság szerint az ajánlatkérőket közbeszerzési eljárás lefolytatásában az sem gátolta, hogy a KEF állításuk szerint késve tette közzé a Tiszta jármű Korm. r. végrehajtásával összefüggő útmutatóját. Egyrészt azért, mert nem volt igazolt, hogy a KEF útmutató nélkülözhetetlen volt az újabb közbeszerzési eljárás megindításához, másrészt az ajánlatkérők nyilatkozata szerint is erre 2023. február 23-án, vagyis a 4. sz. szerződésmódosítás szerinti határidő leteltét megelőzően több mint három hónappal sor került, így nem minősül a Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) pontja szempontjából kellő gondossággal történő eljárásnak az, ha az újabb közbeszerzés megindítása helyett a felek jogsértően módosítják a szerződésüket.

76. A Korm. r. 22. § (2) bekezdés ba) alpontja szerinti feltétel nem teljesült az 5. sz. szerződésmódosítás során, így figyelemmel arra, hogy a konjunktív feltételek egyikének nem felelt meg a vizsgált 5. sz. szerződésmódosítás, a Döntőbizottság azzal kapcsolatosan megállapította a jogsértést az ajánlatkérők és a kérelmezett terhére.

77. A Korm. r. 22. § (3) bekezdése szerint a Kbt. 141. § (5)-(8) bekezdése megfelelően alkalmazandó. A Kbt. 141. § (8) bekezdése szerint a szerződés az e §-ban foglalt eseteken kívül csak új közbeszerzési eljárás eredményeként módosítható. Amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor, a módosítás a Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis. A Döntőbizottság megállapította, hogy a 4. és 5. sz. szerződésmódosítások jogszerűtlenek voltak, ezért azokra a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével került sor. A fentiek alapján az ajánlatkérő és a kérelmezett megsértette a Korm. r. 22. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára tekintettel a Kbt. 141. § (8) bekezdés első mondatát.

78. Az ajánlatkérőknek a jogorvoslati eljárás során előterjesztett azon észrevételeit, amelyek a közbeszerzési alapelvek betartására vonatkoztak, valamint a szerződésmódosításokkal elért megtakarításaikat emelte ki, a Döntőbizottság nem vizsgálta. Jelen eljárás tárgyát nem az ajánlatkérők és a kérelmezett alapelvi jogsértéseinek vizsgálata

képezte, valamint a szerződésmódosítás jogszerűségének megítélésakor a jogszabályok nem teszik lehetővé az elért megtakarítások figyelembe vételét. Az ajánlatkérők jogorvoslati eljárás során tett azon észrevételével – amely szerint új beszerzési igény kizárólag közbeszerzési eljárás útján elégíthető ki – a Döntőbizottság egyetértett és hangsúlyozza, hogy a szerződésmódosítás(ok) nem szolgálhatnak új közbeszerzési eljárás előkészítésének időigénye fedezésére, mint az jelen esetben történt. A kérelmezett továbbá hivatkozott arra, hogy az ajánlatkérő igénye nem változott a szerződésmódosítás során, tehát új igényről ezért nem beszélhetünk. A Döntőbizottság álláspontja szerint azonban a tárgyi szerződésmódosításoknál azért jelent meg új beszerzési igény, mert az eredeti keretszerződés lejártát követően valójában új visszterhes szerződés jött létre a felek között, amely tényszerűen megállapítható abban az esetben is, ha a szerződésmódosítások tárgyát ugyanazon gépjárművek képezték, mint az eredeti keretszerződését.

79. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (2)-(3) bekezdéseiben meghatározott hatáskörében eljárva a fenti indokokra tekintettel a Kbt. 165. § (2) bekezdés d) pontja alapján a jogsértés megtörténtét állapította meg.

80. A Kbt. 165. § (6) bekezdés e) pontja szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértés megállapítása mellett bírságot szab ki, ha a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezte a Közbeszerzési Döntőbizottság hivatalból való eljárását [153. §] és a Döntőbizottság megállapítja a jogsértés megtörténtét.

A Kbt. 165. § (7) bekezdése szerint a (6) bekezdésben meghatározott bírság összege – a (11) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a közbeszerzési eljárás becsült értékének, illetve részajánlattétel esetén a jogorvoslattal érintett rész értékének, a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzése esetén a szerződés értékének legfeljebb 15%-a.

A Kbt. 165. § (7a) bekezdése szerint a Kbt. 137. § (1) bekezdése szerinti jogsértés megállapítása esetén, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapítja, hogy a szerződés a 137. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállására tekintettel nem semmis, a (6)-(7) bekezdésben foglaltakon túl további bírságot szab ki, amelynek összege - az eset összes körülményét figyelembe véve - legfeljebb a szerződés értékének 15%-a.

A Kbt. 141. § (8) bekezdés második mondata szerint, amennyiben a szerződés módosítására közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kerül sor, a módosítás a 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján semmis.

A Kbt. 137. § (1) bekezdés a) pontja szerint semmis a szerződés, ha azt a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötték meg.

A Kbt. 137. § (3) bekezdése szerint a Kbt. 137. § (1) bekezdéstől eltérően a szerződés nem semmis, ha kiemelkedően fontos közérdek fűződik a szerződés teljesítéséhez. A szerződéshez közvetlenül kapcsolódó gazdasági érdek (így különösen a késedelmes teljesítésből, az új közbeszerzési eljárás lefolytatásából, a szerződő fél esetleges változásából vagy az érvénytelenségből következő kötelezettségekből eredő költség) nem tekinthető kiemelkedően fontos közérdeknek, a szerződés érvényességéhez fűződő további gazdasági érdekek pedig kizárólag akkor, ha a szerződés érvénytelensége aránytalan következményekkel járna.

A Kbt. 165. § (11) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, valamint a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét, így különösen

a) a jogsértés súlyát,

b) a közbeszerzés tárgyát és értékét,

c) a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását,

d) az e törvénybe ütköző magatartásnak az adott közbeszerzés vonatkozásában történt ismételt tanúsítását,

e) a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között eltelt hosszú időtartamot,

f) támogatásból megvalósult beszerzés esetén azt a körülményt, ha a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció kapcsolódhat figyelembe veszi. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

81. A Döntőbizottság az ajánlatkérők által előadottak alapján megállapította, hogy a jelen közbeszerzés tárgyát a közszolgáltató ajánlatkérő alapfeladata megvalósítása képezi, amely a közösségi közlekedési szolgáltatás biztonságos megszervezésével kapcsolatos, a keretszerződés és annak módosításai így a közszolgáltatási tevékenység ellátásbiztonsága folyamatosságának fenntartásával függnek össze. Mindezen tevékenységek kiemelten közérdekű jellegét a Fővárosi Törvényszék is megállapította a 103.K.703.900/2022/7. számú ítéletében. Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a Kbt. 137. § (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a 4. és 5. sz. szerződésmódosítás nem semmis.

82. A Döntőbizottság a bírságkiszabással összefüggésben rögzíti, hogy a Kbt. 165. § (6) bekezdés e) pontja és a Kbt. 165. § (7a) bekezdése alapján köteles volt bírságot kiszabni, tekintettel arra, hogy a Közbeszerzési Hatóság elnöke kezdeményezte hivatalból való eljárását [153. §], valamint, mert a Kbt. 137. § (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a 4. és 5. szerződésmódosítás nem semmis, mert teljesítésükhöz kiemelkedően fontos közérdek fűződik.

83. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a Kbt. 165. § (6) bekezdése alapján kiszabandó közigazgatási bírság a Kbt. hivatkozott rendelkezései alapján elkülönül a Kbt. 165. § (7a) bekezdése szerinti bírságtól. A bírság kiszabásának alapjául az első esetben az szolgál, hogy az ajánlatkérők és a kérelmezett megsértették a Kbt. és a Korm. r. rendelkezéseit, míg a másik esetben, hogy a jogsértéssel kötött szerződés alapján a felek a teljesítést megkezdték, a szerződés teljesítése folyamatban van, és a semmisség kizárólag annak tárgya kiemelten közérdekű jellege miatt nem került megállapításra. A jogalkotó utóbbi esetben azt rendelte szankcionálni, hogy a szerződésmódosítás feltételei hiányában a közbeszerzési eljárás mellőzésével rokon jogsértés útján a felek szerződést kötöttek egymással, amelynek alapján a szerződés részbeni teljesítése visszafordíthatatlanul lezajlott.

84. A Döntőbizottság az alkalmazott bírság jogkövetkezményekkel kapcsolatosan rögzíti, hogy figyelemmel kell lenni a Kúria Kfv.II.37.434/2017/12. számú ítéletében foglaltakra. A Kúria elvi élel mondta ki, hogy a közbeszerzési jogsértésért való felelősség objektív, a Döntőbizottságnak nem kell vizsgálnia, hogy mely okból, vagy milyen vélekedés alapján nem kerültek betartásra a közbeszerzési szabályok. Fentiekre tekintettel a szerződésmódosítást jogsértő módon megvalósító valamennyi féllel, vagyis a Kbt. 29. § (2) bekezdése szerinti közös ajánlatkérőkkel és a kérelmezettel szemben is bírságot szabott ki, e döntésénél a Kbt. 141. § (1) bekezdése és a Kbt. 165. § (6) bekezdésében foglaltakra is tekintettel volt, vagyis hogy számára a bírságkiszabás kötelező. Tekintettel arra, hogy az ajánlatkérők közösen valósították meg közbeszerzésüket, így a közbeszerzéssel összefüggő felelősségük is azonos, velük szemben a Döntőbizottság fejenként egyenlő arányban alkalmazott bírságot.

85. A Döntőbizottság az ajánlatkérők és a kérelmezett terhére megállapított jogsértésekre tekintettel kiszabott bírságok esetében egyaránt figyelembe vette, hogy a jogsértés súlyos (Kbt. 165. § (11) bekezdés a) pontja). A közbeszerzési szerződés jogsértő módosítása a mellőzéssel rokon jogsértés, s így az egyik legsúlyosabb közbeszerzési jogsértésnek minősül,

hisz a közbeszerzési szabályozás célja, alapelvei érvényesülésének garanciája vesz el a szerződéses szakaszban. A közbeszerzés alapelveit (jelen esetben különösen a Kbt. 2. § (4) bekezdését) és célját sérti az ilyen jogsértő magatartás, hisz a közbeszerzési eljárás feltételeinek utólagos módosulásával jár, s annak jelentőségét relativizálja. A Döntőbizottság figyelemmel volt továbbá arra, hogy a jogsértések nem reparálhatók, de arra is, hogy a jogsértés megtörténte és a jogorvoslati eljárás megindítása között nem telt el hosszú időtartam (Kbt. 165. § (11) bekezdés e) pontja). Figyelemmel volt továbbá a közbeszerzési eljárás becsült értékére és a keretszerződés módosított keretösszegére, valamint a 4. és 5. szerződésmódosítás értékére is. (Kbt. 165. § (11) bekezdés b) pontja). A Kbt. 165. § (11) bekezdés b) pontjával kapcsolatosan a Döntőbizottság figyelembe vette, hogy a beszerzés Magyarország közösségi közszolgáltatásának ellátásbiztonságával, mint kiemelt közérdekekkel kapcsolatos. A Döntőbizottság tekintettel volt arra is, hogy a beszerzés nem támogatásból valósult meg, ezért a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció nem kapcsolódhat (Kbt. 165. § (11) bekezdés f) pontja), másrészt, hogy a jogsértésekkel összefüggésben nyilvánvaló szándékosság nem merült fel (Kbt. 165. § (11) bekezdés utolsó mondata) és az 5. sz. szerződésmódosítást érintően az ajánlatkérők esetében figyelembe vette azt is, hogy a szerződésmódosítást ők maguk jelezték a Döntőbizottság felé.

86. Mindezen szempontokat összességében is mérlegelve a jogsértés megállapítására tekintettel a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, melynek összegszerűségében az ajánlatkérők és a kérelmezett közrehatása miatt alkalmazott eltérést. A Döntőbizottság a kérelmezett terhére azért állapított meg alacsonyabb összegű bírságot, mert az ajánlatkérők oldalán felmerült körülmények alapozták meg a szerződésmódosítást. A Döntőbizottság ugyanakkor a kérelmezett terhére figyelembe vette, hogy tisztában volt azzal, hogy mindkét szerződésmódosítás jóval meghaladja a közbeszerzési értékhatárt, továbbá ismerte a hirdetményben hivatkozott jogszabályokat, köztük a Tiszta jármű Korm. r. előírásait, és ezért felmerülhetett benne, hogy a kellő gondossággal eljáró ajánlatkérőknek esetleg nem szerződésmódosítással, hanem közbeszerzési eljárással kell beszerzési igényét kielégítenie.

87. Mindezen szempontokat összességében is mérlegelve az ajánlatkérők és a kérelmezett jogsértésére tekintettel a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, melynek összetételéből

- a kezdeményezés alapján megállapított jogsértésre tekintettel az ajánlatkérők terhére fejenként 5.000.000.-Ft, összesen 25.000.000.-Ft, a kérelmezett terhére 2.500.000.-Ft,
- a hivatalbóli kiterjesztés alapján megállapított jogsértésre tekintettel az ajánlatkérők terhére fejenként 5.000.000.-Ft, összesen 25.000.000.-Ft, a kérelmezett terhére 2.500.000.-Ft

esik.

88. A Kbt. 165. § (7a) bekezdése szerinti bírság összegének meghatározásakor tekintettel volt arra a Döntőbizottság, a jogsértés súlya körében (Kbt. 165. § (11) bekezdés a) pontja), hogy a jogsértéssel kötött szerződés alapján a felek a teljesítést megkezdték, a szerződés teljesítése folyamatban van, valamint, hogy a közpénzek felhasználásának átláthatósága szenved csorbát, a közpénzek felhasználásának gazdaságossága ellenőrzése hiúsult meg a jogsértés által. A Döntőbizottság a Kbt. 165. § (11) bekezdésében szereplő előírásokra tekintettel a bírság összegének megállapítása során figyelembe vette a keretszerződés keretösszegét, ugyanakkor azt is, hogy a közbeszerzés tárgya kiemelten közérdekű tevékenység megvalósításával áll kapcsolatban (Kbt. 165. § (11) bekezdés b) pontja első fordulata). A Döntőbizottság továbbá a bírság mértékénél nem vette figyelembe az irreleváns

Kbt. 165. § (11) bekezdés c), d) és f) pontokban foglaltakat, továbbá nem talált arra utaló körülményt, hogy a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt. A bírságösszeg megállapítása körében szintén nem értékelte a Kbt. 165. § (11) bekezdés e) pontjában foglalt feltételt, tekintettel arra, hogy a közbeszerzési eljárás megindítása és a jogorvoslati eljárás megindítása között álláspontja szerint nem telt el hosszú időtartam.

89. Mindezen szempontokat összességében is mérlegelve arra tekintettel, hogy a 4. és 5. szerződésmódosítás nem semmis, a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, melynek összezszerűségében az ajánlatkérők és a kérelmezett közrehatása miatt alkalmazott eltérést, ugyanazon indokok mentén, mint amelyeket fentebb, a Kbt. 165. § (6) bekezdése szerinti bírság differenciálásánál kifejtett. Mindezen szempontokat összességében is mérlegelve a Döntőbizottság a Kbt. 165. § (7a) bekezdése alapján a rendelkező részben megállapított összegű bírságot tartotta indokoltnak, melynek összértékéből

- a kezdeményezés alapján megállapított jogsértéssel módosított 4. sz. szerződésmódosításra tekintettel az ajánlatkérők terhére fejenként 5.000.000.-Ft, összesen 25.000.000.-Ft, a kérelmezett terhére 2.500.000.-Ft,
- a hivatalbóli kiterjesztés alapján megállapított jogsértéssel módosított 5. sz. szerződésmódosításra tekintettel az ajánlatkérők terhére fejenként 5.000.000.-Ft, összesen 25.000.000.-Ft, a kérelmezett terhére 2.500.000.-Ft

esik.

90. A Döntőbizottság rögzíti, hogy a kiszabott bírságösszegek még összeadva sem érik el a Kbt. 165. § (7) és (7a) bekezdései szerinti maximális mértékeket.

91. A Döntőbizottság a Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 126. § (2) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költségek viseléséről.

92. A határozat elleni önálló bírósági jogorvoslat lehetőségét a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdése és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező. A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2023. július 10.

Dr. Fáry Zoltán sk
a tanács elnöke

Söpkéz Gusztávné sk
közbeszerzési biztos

Dr. Puskás Sándor sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Liszi Barbara
titkársági ügyintéző

Kapják:

1. Kezdeményező képviselői, kizárólag elektronikus úton
2. Ajánlatkérők képviselője, kizárólag elektronikus úton
3. Kérelmezett képviselője, kizárólag elektronikus úton
4. Miniszterelnökség, kizárólag elektronikus úton
5. Közbeszerzési Hatóság Titkársága, kizárólag elektronikus úton